

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Освітня програма	81418 Підприємництво та торгівля
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	265
Повна назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Ідентифікаційний код ЗВО	23623471
ПІБ керівника ЗВО	Клименко Леонід Павлович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.chdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/265>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	81418
Назва ОП	Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	факультет економічних наук, відділ аспірантури
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедри ЧНУ: 4- Соціології та політології; 10 - Англійської філології та перекладу; 13 - Соціальної роботи, педагогіки і логопедії; 14 - Української філології та міжкультурної комунікації; 15 – Економіки та підприємництва; 33 - Обліку і аудиту.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вул. 68 Десантників 10, Миколаїв, 54000
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська, Англійська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	66807
ПІБ гаранта ОП	Євчук Людмила Анатоліївна
Посада гаранта ОП	Т.в.о. завідувача кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	lyudmyla.yevchuk@chmnu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(067)-755-53-65
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(067)-515-24-54

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	4 р. 0 міс.
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (далі - ОП) розроблена і вперше запроваджена у вересні 2017 року у відповідності до Закону України «Про вищу освіту». Історія підготовки фахівців за цією ОП тісно пов'язана з досвідом діяльності кафедри економіки та підприємництва факультету економічних наук ЧНУ імені Петра Могили.

ОП формувалась з урахуванням рекомендацій стейкхолдерів: представників академічної спільноти та науки, керівників підприємств та їх структурних підрозділів, власників бізнесу, а також сучасних вимог до формування професійних компетентностей наукових кадрів з використанням прогресивних методів навчання в поєднанні теоретичної і практичної підготовки.

Керівником проектною групи з підготовки ОП з моменту запровадження був д-р екон. наук, професор Кузьменко О.Б. У 2022 році відбулися зміни у складі проектною групи ОП: д-р екон. наук, професор Євчук Л.А. (гарант), д-р екон. наук, професор Великий Ю.В., д-р екон. наук, професор Назарова Л.В., канд. екон. наук, доцент Фертікова Т.М., канд. екон. наук, професор Верланов Ю.Ю., до групи розробників ОП увійшли заступник директора ТОВ «Орташ Україна» Петров О.Є., директор ТОВ «Славна» Крохмаль О.А., власник Інтернет-магазину дитячих товарів «Кроха-Мама» Брилякова О.П., здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня ВО Дробожур О.О., Лопатін А.О. У 2022 р. ОП «Підприємництво торгівлі та біржова діяльність» було оновлено відповідно до стандарту ВО зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для третього (освітньо-наукового) рівня ВО, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20.07.2022р. №645.

У 2023 році склад стейкхолдерів – представників роботодавців було оновлено. До нового складу увійшли: Крохмаль О.А. – директор товариства з обмеженою відповідальністю «Славна», Краснокутська Ю.М. – фізична особа-приватний підприємець; Колосовський Д. – засновник та співвласник ТОВ «СОЛАР СЕРВІС», Ніколаєв Ю.Є. – комерційний директор товариства з обмеженою відповідальністю «Орташ Україна»; Омарова А.М. – директор товариства з обмеженою відповідальністю «Агро Форсайт».

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2022р. № 1392 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», за яким було змінено назву спеціальності на «Підприємництво та торгівля», у 2023 році назву освітньої програми було змінено на «Підприємництво та торгівля» для здобувачів, що вступають на навчання із 2023 року.

Протягом 2023-2024 рр. зміст ОП переглядався, оновлювався та уточнювався з урахуванням наказів МОН України, що регламентують підготовку докторів філософії в Україні, методичних рекомендацій НАЗЯВО, а також представників бізнес-структур міста, інших стейкхолдерів.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2026 - 2027	0	0	0	0	0
2 курс	2025 - 2026	0	0	0	0	0
3 курс	2024 - 2025	0	0	0	0	0
4 курс	2023 - 2024	8	8	0	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	59819 Бізнес у сфері послуг
другий (магістерський) рівень	59827 Економіка та управління підприємством

третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	81418 Підприємництво та торгівля
--	---

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	28866	9946
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	26462	9946
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	2404	126
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- ☐ щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- ☐ щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ONP_o76_PhD_2023.pdf</i>	Zko2YN1eEJu9k3yXlVP7kZnkUYb512lo1GUdu2spbog=
Навчальний план за ОП	<i>Navchalnyj-plan-2023_PhD.pdf</i>	KowiUBa7Gf3XOdRY/mB7kSdmSkroLJ3oTbZ1IUpmNKI=
Навчальний план за ОП	<i>Dodatok-do-NP_VK.pdf</i>	plOfqdJilNOLxWOgxd6qVWIkb09rTW5SaBfLIZYA.Jik=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Tematika doslidzen zdobuvachiv_.docx.pdf</i>	JmpHNssrKVl4rISmWxdVaLniiOTXqGuoGCwqf7eoa8=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Retsensii robotodavtsiv_.pdf</i>	W89GP98RwclEOgDQEkZkUKNQUYL3tEA8XIagbxJy2yY=

1. Проєктування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наказом МОН України від 20.07.2022 № 645; а також відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2022р. № 1392 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», за яким було змінено назву спеціальності на «Підприємництво та торгівля» для здобувачів, які вступають на навчання із 2023 року.

ОНП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти оскільки включає відповідні загальні і спеціальні (фахові) компетентності. ОНП включає обов'язкові загальні і професійні освітні компоненти, які забезпечують досягнення результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Професійний стандарт за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» третього (освітньо-наукового) рівня ВО на законодавчому рівні відсутній.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів)?

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

До складу робочої (проектної) групи для оновлення та супроводу ОНП «Підприємництво та торгівля» входять здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня ВО Гусаков Ю.В., Лінчевський С.О., які представляють інтереси здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Залучення здобувачів ВО до визначення цілей та формулювання програмних результатів навчання ОНП відбувалось шляхом опитування та анкетування здобувачів ВО. Такі опитування виконуються щорічно на етапі моніторингу ОНП (<https://lnk.ua/l8iTL31Qb>).

Крім того, інтереси майбутніх здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО враховуються ще до моменту вступу, так як ще до офіційної процедури вступу претендент обирає наукового керівника та обговорює з ним напрям їх майбутніх наукових досліджень.

В залежності від напрямку наукових досліджень щорічно визначається перелік вибірових курсів у додатку до навчального плану (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Dodatok_do_navchalnogo_planu_2024_2025_n_r_.pdf).

Після обговорення за пропозицією здобувачів в ОНП 2024-2025 р.н. до переліку вибірових компонент циклу професійної підготовки навчального плану здобувачів третього рівня (PhD) було включено дисципліну «Бізнес-аналітика».

- роботодавці

З урахуванням потреб, шляхом обговорення ОНП «Підприємництво та торгівля» було враховано інтереси представників роботодавців: товариства з обмеженою відповідальністю «Агро Форсайт» (включили до переліку нормативних дисциплін професійної підготовки ОК «Евристика та синектика»); товариства з обмеженою відповідальністю «Орташ Україна» «Асистентська практика» і «Наукова практика» об'єднані і замінені на «Науково-педагогічну практику»; товариства з обмеженою відповідальністю «Славна», фізичної особи-приватного підприємця Краснокутська Ю.М., товариства з обмеженою відповідальністю «Орташ Україна», товариства з обмеженою відповідальністю «Агро Форсайт», товариства з обмеженою відповідальністю «Солар Сервіс» визначено перелік вибірових компонентів освітньо-наукової програми: Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств, Інноваційне підприємництво та менеджмент, Дью Ділідженс підприємств, Міжнародний маркетинг, Управління розвитком підприємства, спецкурси англійською мовою (Управління інвестиційним портфелем, Управління змінами на підприємстві, Бізнес-модель підприємства).

- академічна спільнота

ОНП «Підприємництво та торгівля» обговорюється на засіданнях кафедри економіки та підприємництва: <https://chmnu.edu.ua/pro-zasidannya-kafedri-ekonomiki-ta-pidpriyemnitstva-chnu-imeni-petra-mogili-zi-stejkholderami/>, робочих засіданнях проектної групи з урахуванням участі НПП, які мають відповідну базову освіту, багаторічний досвід роботи в ЗВО, мають знання з законодавства про вищу освіту, приймають участь у різних публічних заходах, конференціях, вебінарах.

На ОНП надійшла рецензія від представника академічної спільноти: д-ра екон. наук, професора, завідувача кафедри підприємницьких та соціальних технологій Уманського національного університету Соколюка С.Ю. та д-ра екон. наук, професора кафедри маркетингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Шияна Д.В. <https://chmnu.edu.ua/retsenziyi-ta-vidguky-na-onp/>.

ОНП враховує досвід ЗВО України, міжнародних ЗВО, які займаються підготовкою фахівців за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля». Договори про співробітництво з міжнародними ЗВО <https://chmnu.edu.ua/viddil-mizhnarodnih-zv-yazkiv/>

- інші стейкхолдери

В ЧНУ ім. Петра Могили регулярно проводяться профорієнтаційні заходи, дні відкритих дверей, на яких в рамках спілкування адміністрації, НПП, абітурієнтів та їх батьків збирається інформація щодо потреб майбутніх здобувачів. Проекти ОНП на етапі громадського обговорення не менше ніж за місяць розміщуються у відкритому доступі на сайті ЧНУ імені Петра Могили з можливістю зворотного зв'язку для висловлення зауважень та/або надання пропозицій щодо вдосконалення (<https://chmnu.edu.ua/proyekt-osvitnih-program/>) Всі пропозиції та зауваження спільно з результатами щорічного моніторингу обговорюються на засіданні кафедри економіки та підприємництва, Раді факультету економічних наук, приймаються рішення щодо їх врахування та приймається рекомендація щодо затвердження Проекту ОНП на Вченій раді Університету.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Місією університету є створення середовища продуктивної взаємодії науки та освіти з метою формування національно-свідомої і професійної особистості, яка працюватиме для розвитку місцевої громади та держави. «Стратегічним планом розвитку ЧНУ ім. Петра Могили на період 2025-2029 рр.», https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Strategichnij_plan_CHNU_imeni_Petra_Mogili_2025_2029_rr_.pdf визначено основні напрями розвитку університету на період 2025–2029 рр., зосереджуючи увагу на вдосконаленні

освітньої діяльності, зміцненні міжнародного співробітництва, розвитку інфраструктури та впровадженні сучасних технологій.

Мета освітньо-наукової програми «Підприємництво та торгівля» – підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів, професіоналів із сформованим системним науковим світоглядом, здатних ініціювати та виконувати оригінальні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, комерціалізувати їх та/або підготувати їх до використання у викладанні фахових дисциплін.

Таким чином, мета ОНП «Підприємництво та торгівля» відповідає місії та стратегії ЧНУ імені Петра Могили в підготовці науковців в галузі підприємництва та торгівлі.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Формулювання і досягнення мети та програмних результатів навчання освітньої програми за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» здійснюється на основі вивчення і використання науково-педагогічними працівниками сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень, ринкових трендів, концепцій сталого розвитку, цифрової трансформації бізнесу, електронної комерції та глобалізації ринків. Ідентифікація досягнення мети і програмних результатів підтверджується науково-дослідними публікаціями здобувачів у міжнародних наукометричних базах, фахових виданнях, апробацією результатів на науково-практичних конференціях, а також практичною реалізацією бізнес-проектів і стартап-ініціатив. Освітня програма враховує світові тенденції щодо збагачення змісту освіти компонентами, які формують у здобувачів навички управління ризиками, прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, використання інструментів цифрового маркетингу, аналізу ринків, розвитку креативного та критичного мислення, а також командної роботи у сфері підприємницької діяльності та торгівлі. Тенденції розвитку спеціальності враховуються під час регулярного перегляду ОНП за результатами опитування стейкхолдерів; професійних дискусій з експертами-практиками та академічною спільнотою, задля оперативної адаптації освітнього процесу до змін у вітчизняному законодавстві та динамічних потреб сучасного ринку праці.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Під час формування мети і програмних результатів навчання ОНП було враховано тенденції розвитку ринку праці, галузевий та регіональний контекст, який визначається місією ЧНУ імені Петра Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Strategichniy_plan_CHNU_imeni_Petra_Mogili_2025_2029_gr_.pdf.

Тенденції розвитку ринку праці постійно аналізуються робочою групою та обговорюються на засіданнях кафедри економіки та підприємництва. В результаті такого аналізу вводяться нові ОК та модифікується змістовне наповнення існуючих, обґрунтовується необхідність підготовки молодих науковців зі спеціальності «Підприємництво та торгівля» в регіоні. З метою підготовки конкурентоспроможних і затребуваних на сучасному ринку праці здобувачів ОНП «Підприємництво та торгівля» факультетом економічних наук, кафедрою економіки та підприємництва проводиться моніторинг ринку праці та вимог потенційних роботодавців до фахівців з підприємництва та торгівлі.

Галузевий аспект відображається у тематиці наукових досліджень здобувачів та їх наукових керівників <https://docs.google.com/document/d/1CtPhx-bCsstqHexGIsCUH1knjERic34A/edit>.

Задля розвитку soft skills у ОНП присутні ОК «Філософія науки», «Українське наукове мовлення», «Наукова комунікація англійською мовою».

Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО зумовлена потребою оновлення науково-педагогічного персоналу кафедри економіки та підприємництва факультету економічних наук ЧНУ імені Петра Могили та інших ЗВО регіону.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Під час формування мети та програмних результатів навчання ОНП «Підприємництво та торгівля» було враховано досвід аналогічних освітніх програм підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» вітчизняних закладів освіти, зокрема Львівського національного університету імені Івана Франка, КНЕУ імені Вадима Гетьмана (дисципліна «Сучасні тенденції розвитку підприємництва»); Національного університету «Львівська політехніка», Державного торговельно-економічного університету (дисципліна «Евристика та синектика»), Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (дисципліна «Економічна діагностика»), КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Запорізького національного університету, Львівського національного університету імені Івана Франка, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (враховані підходи до глибокого розуміння сучасних економічних процесів, розробки стратегій розвитку бізнесу в умовах глобалізації та цифрової трансформації) щодо формування переліку обов'язкових і вибіркових компонентів ОНП, методів і форм навчання. В результаті цього аналізу визначено пріоритети навчання, спрямовані на підвищення конкурентоздатності здобувачів ОНП «Підприємництво та торгівля».

Врахування досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм дозволило сформувати систему професійних компетентностей, заснованих на результатах сучасних наукових досліджень у сфері підприємництва та торгівлі.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Члени робочої (проектної) групи ОНП «Підприємництво та торгівля» аналізували та проводили моніторинг іноземних освітньо-наукових програм. На основі отриманих результатів аналізу ОНП з підготовки фахівців зі спеціальності «Підприємництво та торгівля» скоординована з аналогічними силабусами університетів: Aalto University (Гельсінкі, Фінляндія), Universitat Autònoma de Barcelona (Барселона, Іспанія), London South Bank University (Лондон, Велика Британія), Ivy College of Business (Iowa State University) (Еймс, США) (враховані підходи щодо методології наукових досліджень та використання аналітичного інструментарію аналітичних досліджень). В результаті цього аналізу визначено пріоритети навчання, спрямовані на підвищення конкурентоздатності здобувачів ОНП «Підприємництво та торгівля».

Професор Белінська С.М. пройшла підвищення кваліфікації (післядипломна освіта, ОП «Менеджер європейських проектів у фінансовій перспективі ЄС на 2021-2027 роки», Університет Суспільних Наук (UNS), Польща, м. Лодзь, 2022-2023 н.р.), що дало можливість удосконалити зміст дисципліни (ОК ЗП 05 «Управління науковими проектами») https://drive.google.com/file/d/1uqryYhxT_NfsehQtphWozUTBmaZEzMw1/view.

Мета освітньої програми «Підприємництво та торгівля» та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

50

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

36

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

14

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Стандартом спеціальності передбачено опис предметної області визначений об'єктами вивчення та діяльності, цілями навчання, теоретичним змістом, методами, методиками та технологіями, а також інструментами та обладнанням. В ОНП спеціальності «Підприємництво та торгівля» предметна область конкретизує об'єкти вивчення, діяльності і формулює стислий опис теоретичного змісту навчання, що цілком відповідає заявленій спеціальності.

Освітні компоненти ОНП «Підприємництво та торгівля» логічно між собою взаємопов'язані і в сукупності дають можливість досягти необхідних цілей предметної області: підготувати висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, які розуміють призначення і сутність наукових досліджень, мають усталені навички методології проведення дослідження в сфері підприємництва в різних галузях економіки та торгівлі, а також формування конкретної методики вивчення та розв'язання наукових проблем за чітко визначеними параметрами. ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», оскільки в ній передбачено цикл професійної підготовки, що має на меті засвоєння основних концепцій, оволодіння термінологією, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля», зокрема: ОКПП 01 «Сучасні тенденції розвитку підприємництва», ОКПП 03 «Евристика та синектика» – формують базис наукових досліджень на основі опанування визнаних парадигм, концепцій та моделей знань у сфері підприємництва то торгівлі.

Наукову складову даної програми посилюють такі освітні компоненти: ОКПП 2 «Економічна діагностика» (цикл професійної підготовки), ОКЗП 05 «Управління науковими проектами» (цикл загальної підготовки) - враховують можливість набуття компетентностей в науковій та дослідницькій сферах діяльності.

Загальнонаукові компетентності здобувачі отримують при вивченні ОКЗП 1 «Філософія науки», мовні – ОКЗП 2 «Українське наукове мовлення» та ОКЗП 3 «Наукова комунікація англійською мовою».

Методи, методики та технології, якими повинен володіти здобувач для застосування на практиці, вивчаються в межах ОКЗП 4 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», ОКПП 4 «Науково-педагогічна практика».

Наукова складова ОНП відповідає предметній області спеціальності «Підприємництво та торгівля» за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів.

Після аналізу освітніх компонентів ОНП та РН, які отримують здобувачі в результаті їх опанування, можна зробити висновок, що в результаті проходження навчання здобувачі готові до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної діяльності, а також проведення наукових досліджень у сфері підприємництва та торгівлі. Отже, зміст ОНП «Підприємництво та торгівля» відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої

траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача на рівні ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО ЧНУ ім. Петра Могили, Правилами прийому до аспірантури (у поточному році), Положенням про вибіркові дисципліни та ін. <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>. ОНП «Підприємництво та торгівля» та навчальний план підготовки доктора філософії є основою для формування здобувачем індивідуального плану роботи, які погоджуються з науковим керівником, розглядаються на кафедрі та затверджуються проректором з наукової роботи.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії починається вже під час написання заяви на вступ до аспірантури, де здобувач обирає наукового керівника відповідно до сфери наукових інтересів. Список вибірових дисциплін оновлюється кожного року залежно від специфіки наукових досліджень здобувачів поточного року вступу. Згідно з Положеннями Університету, здобувач може вибирати будь-яку з запропонованих освітніх компонент. Здобувач має можливість вибору баз науково-педагогічної практики, а також скористатися правом на навчання за програмою академічної мобільності згідно з договорами між ЧНУ та іншими ЗВО, як українськими так і закордонними. Формування індивідуальної освітньої траєкторії дозволяє здобувачу ВО отримати поглиблені знання, розуміння та професійні навички для підвищення його конкурентоспроможності на ринку праці.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня ВО ЧНУ імені Петра Могили мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОНП та навчальним планом. Порядок вибору навчальних дисциплін здійснюється згідно з Положенням про порядок та умови обрання вибірових дисциплін: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Pro_poryadok_ta_umovi_obrannya_vibirkovih_distiplin_tretogo_osvitno.pdf

Здобувачі ВО вибирають ОК із переліку вибірових навчальних дисциплін, який щорічно формується як додаток до навчального плану ОНП та схвалюється рішенням Вченої ради Університету. Перелік вибірових дисциплін формується кафедрою економіки та підприємництва з урахуванням тематики наукових досліджень здобувачів ВО, тенденцій на ринку праці та пропозицій стейкхолдерів.

Здобувачі ВО проходять процедуру обрання вибірових дисциплін на платформі Moodle із затвердженого переліку вибірових навчальних дисциплін відповідно: ВБЗП 1 «Дисципліна 1 ЗП» (загально-університетський каталог), що формується з ОК, які викладаються на інших спеціальностях з циклу загальної підготовки; з циклу професійної підготовки ВБПП 01 «Дисципліна 2 ПП» (спецкурс англійською мовою), що викладається англійською мовою (обирається з трьох запропонованих ОК); ОК ВБПП 02 «Дисципліна 3 ПП» (обирається з трьох запропонованих ОК) та ОК ВБПП 03 «Дисципліна 4 ПП» (обирається з трьох запропонованих ОК).

Відділ аспірантури ознайомлює здобувачів з переліком та змістом вибірових дисциплін. Для отримання більш детальної інформації на сторінці факультету економічних наук на офіційному сайті ЧНУ в розділі «Навчально-інформаційна база» та засобами системи дистанційного навчання Moodle (у відповідному розділі для вибору дисциплін поточного року) щорічно оприлюднюються силабуси всіх вибірових дисциплін, що пропонуються на вибір здобувачам у поточному навчальному році: <https://chmnu.edu.ua/sylabusy-vybirkovyh-dystsyplin-5/>. За необхідністю процедура вибору здійснюється у декілька турів, коли здобувачі не можуть дійти згоди у першому турі.

Вибрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальності та визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року, коригується після затвердження вибраних дисциплін та подається до навчально-методичного відділу.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

ОНП «Підприємництво та торгівля» та навчальним планом підготовки доктора філософії передбачено практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. «Науково-педагогічна практика» сприяє формуванню у здобувачів здібностей аналітичного осмислення, формування психолого-педагогічних та методичних умінь викладання навчальних фахових дисциплін; поглиблення адаптаційних, навчально-виховних та дієвості функцій; виховання потреби систематичного поглиблення знань, їх творчого застосування в практичній діяльності. Тому важливою складовою програми є постійна практична робота здобувачів за обраною темою наукового дослідження, що здійснюється під керівництвом наукового керівника. Результатом цієї роботи є доповіді на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, публікації у вітчизняних журналах категорії Б (за спеціальністю) та фахових закордонних виданнях, у т.ч. таких, що індексуються у наукометричних базах WoS та Scopus. Про результати своєї наукової роботи здобувачі двічі на рік звітують на кафедрі. Практична підготовка також забезпечується навчальною, методичною, організаційною, науковою видами робіт на кафедрі економіки та підприємництва, які передбачені ОК ПП 05 «Науково-педагогічна практика» в обсязі 6 кредитів ЄКТС, проведення якої регламентується Положенням https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-naukovo-pedagogichnu-praktiku-aspirantiv_2024.pdf.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

ОНП «Підприємництво та торгівля» враховує освітні компоненти які передбачають можливість набуття відповідних соціальних навичок (soft skills), що надає можливість демонструвати ораторські здібності, комунікативність, гнучкість, толерантність, вміння працювати в команді, презентувати результати науково-практичної індивідуальної та командної роботи, застосовувати різні форми проведення занять, тренінгів, участь у засіданнях гуртка «Економічний клуб» <https://chmnu.edu.ua/zasidannya-ekonomichnogo-klubu-analiz-ukrayinskogo-biznesu-ta-viklikirinku-pratsi/>, заходів Ради молодих вчених.

Зміст нормативних ОК циклу загальної підготовки на 1-му курсі навчання ОКЗП 1 «Філософія науки», ОКЗП 2 «Українське наукове мовлення», ОКЗП 3 «Наукова комунікація англійською мовою», ОКЗП 4 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», ОКЗП 5 «Управління науковими проектами», ОКПП 3 «Евристика та синектика» (загальною кількістю 22 кредити ЄКТС) сприяє розвитку критичного мислення та креативності, інтелекту, культурної обізнаності та поваги, активному громадянству. Зміцненню soft skills на ОНП також сприяє вибіркового ОК ВБПП 01 «Дисципліна 2 ПП» на 2-му курсі навчання (у 2024-2025 н. р. спецкурс англійською мовою «Управління змінами на підприємстві»). Особливе значення приділено вивченню іноземної мови для академічних цілей, що в першу чергу забезпечує реалізацію ЗКо2, СКо4 і РН11. Аналіз змісту робочих програм свідчить, що кожна дисципліна в різних аспектах забезпечує набуття соціальних навичок.

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП «Підприємництво та торгівля» має чітку структуру, включені в неї освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему, сформульовано компетентності, якими повинен оволодіти фахівець зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». ОК є необхідними складовими розвитку у здобувачів вмінь проводити оригінальні наукові дослідження та продукувати нові ідеї з розв'язання проблем розвитку підприємництва, організації торгівлі, товарознавства та комерційної діяльності. Освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему і дають обов'язкові та вибірково освітні компоненти. Обов'язкові компоненти включають: цикл загально-наукової підготовки, що формують філософські, мовні, педагогічні компетентності, сприяють розвитку критичного мислення та креативності, інтелекту, культурної обізнаності та поваги, активному громадянству; цикл професійної підготовки, які забезпечують отримання фахових знань зі спеціальності. Вибіркові компоненти забезпечують формування розширених наукових знань у сфері підприємництва та торгівлі та забезпечують індивідуальну освітню траєкторію здобувачів освіти. Зміст та структура ОНП відповідає теоретичному змісту предметної області, забезпечують формування у дослідників знань про теоретико-методологічні засади проведення наукових досліджень, самостійного здійснення аналізу та визначення закономірностей суспільних процесів.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

У ЧНУ імені Петра Могили діє «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня ВО ступеня доктора філософії (PhD) у ЧНУ імені Петра Могили» <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-zdobuvachiv-III-rivnya-vishhoyi-osviti-stupenya-doktora-filosofiyi-PhD-u-CHNU-im.-Petra-Mogili.pdf>, що регламентує підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти України. Збалансованість підготовки здобувачів за зазначеним положенням досягається розподілом 50 кредитів ЄКТС на 4 роки відповідно до графіку освітнього процесу та навчального плану, обсяг освітніх компонентів становить 50 кредитів ЄКТС, з яких 36 кредитів ЄКТС – нормативні освітні компоненти (в т.ч. 6 кредитів ЄКТС – науково-педагогічна практика) і 14 кредитів ЄКТС – вибірково освітні компоненти. Навантаження здобувачів ВО (включно із самостійною роботою): на 1 семестр – 9 кредитів ЄКТС, 2 семестр – 9 кредитів ЄКТС, 3 семестр – 15 кредитів ЄКТС, 4 семестр – 11 кредитів ЄКТС, 2,4 семестр - 6 кредитів ЄКТС науково-педагогічна практика. Обсяг аудиторної роботи здобувачів установлюється в межах 33% від загального обсягу, решта обсягу призначається для самостійної роботи. Про переваги та недоліки даного підходу свідчать опитування здобувачів (<https://lnk.ua/18i1z1Qb>), що дають можливість оцінити реальну завантаженість здобувачів на основі яких приймається рішення про можливі зміни в навчальному плані.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

ОНП «Підприємництво та торгівля» та навчальним планом підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО передбачено проходження науково-педагогічної практики обсягом 6 кредитів ЄКТС. Практика проводиться після вивчення курсу ОКЗП 4 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін». Проходження науково-педагогічної практики регламентовано! «Положенням про науково-педагогічну практику для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні ВО у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-naukovo-pedagogichnu-praktiku-aspirantiv_2024.pdf. Положенням передбачено набуття компетентностей, пов'язаних із набуттям навичок та вмінь наукової, навчально-методичної, виховної, організаційної роботи на кафедрі. Практикоорієнтованість ОНП передбачає можливість навчатися і працювати одночасно. Здобувачам, які перебувають на посадах НПП університету за сумісництвом проводять заняття, зараховується проходження практики за умови подання від відповідних кафедр позитивної характеристики та довідки з місця роботи. Підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» за дуальною формою по відповідній освітньо-науковій програмі в ЧНУ імені Петра Могили не передбачено.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року стали орієнтирами для оновлення змістовної складової навчальних дисциплін ОП. Зокрема, зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку враховується при формуванні тем дисертаційних досліджень та навчального плану ОП. Зокрема у навчальному плані запропоновано вибіркові компоненти: «Управління змінами на підприємстві», «Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств», «Інноваційне підприємництво та менеджмент», «Управління розвитком підприємства». Освітні компоненти, які включені до освітньої програми і становлять логічну взаємопов'язану систему в сукупності забезпечують всеохоплюючу і якісну освіту.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому на ОП «Підприємництво та торгівля» третього (освітньо-наукового) рівня ВО розміщені на веб-сайті ЧНУ імені Петра Могили і оновлюються щорічно: <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>.

У рік вступу здобувачів, для яких проводиться акредитація даної освітньої програми, для конкурсного відбору зараховувалася сума балів за вступні випробування, які склалися з вступного іспиту із спеціальності та вступного іспиту з іноземної мови. Для вступників, які вступали до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначалися додаткові вступні випробування рішенням приймальної комісії ЧНУ імені Петра Могили.

Програма вступних випробувань для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень ВО за спеціальністю «Підприємництво та торгівля» була розміщена на сайті університету.

Конкурсний відбір для здобуття ступеня доктора філософії з підприємництва та торгівлі здійснювався за результатами вступних випробувань, складених в рік вступу, що зазначено правилами прийому до аспірантури та докторантури ЧНУ імені Петра Могили.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

В ЧНУ ім. Петра Могили питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах регламентовано документами: «Положенням про порядок перезарахування освітніх компонент та визначення академічної різниці», «Положенням про порядок визнання в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили результатів навчання здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», «Положенням про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили».

Зазначені документи оприлюднено на офіційному сайті ЧНУ за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/polozhennya-shhodo-navchalno-naukovoyi-ta-inshoyi-diyalnosti-universitetu/>; <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

За ОП «Підприємництво та торгівля» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО практики застосування вказаних правил не було через відсутність запиту з боку здобувачів ВО. В разі потреби визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності), будуть застосовані правила відповідно до нормативних документів ЧНУ ім. Петра Могили:

https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/3_Polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_OK_ta_vyznachennya_akademichnoyi.pdf/.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання у неформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили результатів навчання здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», схваленим Вченою радою Університету, протокол від 26.12.2024 № 11, з урахуванням вимоги п. 5 ст. 8 Закону України «Про освіту» <https://chmnu.edu.ua/wp->

content/uploads/Polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_2024_compressed-1.pdf.

Також здобувачі отримують оперативну інформацію про актуальні тренінги, майстер-класи, курси підвищення професійної кваліфікації за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» на адреси електронної пошти та/або через створені групи в месенджерах.

Перезараховуватися можуть як ОК в цілому, так і окремі складові. Загальний обсяг освітніх компонентів ОНП, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання для спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» не може перевищувати 25% ОНП. Визнання окремих видів робіт у рамках дисципліни може здійснюватися під час її вивчення. Процедура перезарахування прозора і починається зі звернення здобувача до декана факультету економічних наук із заявою та документами, що підтверджують набуті результати навчання.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

При реалізації ОНП «Підприємництво та торгівля» мало визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

На підставі представленого сертифікату від Lean Institute Ukraine здобувачем Лінчевським Святославом було пройдено курс «Lean Yellow Belt Basic», за яким у 4 семестрі йому було зараховане практичне заняття на тему «Business process reengineering as a way to implement changes» з дисципліни «Enterprise Change Management»; на основі сертифікату компанії Genesis від 23.05.2025 про завершення курсу «Аналітика у продуктовому IT» у 4 семестрі було зараховано вивчення теми № 8 з дисципліни «Бізнес-аналітика».

На підставі сертифікату курсу «Public Economics» (CERGE-EI від 23.12.2024р.) аспірантам Гусакову Юрію та Лінчевському Святославу було зараховано у 3 семестрі практичне заняття за темою «Інституція сталого розвитку та їх вплив на розвиток підприємництва» з дисципліни «Сучасні тенденції розвитку підприємництва».

Сертифікати аспірантів про проходження навчання розміщені за посиланням:
https://drive.google.com/drive/folders/16NSYr6y_fdLIVJO4ELpGoJ9arqIbCT2B.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Для досягнення мети, результатів навчання на ОНП «Підприємництво та торгівля» послідовно реалізується концепція навчання через дослідження («Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня ВО ступеня доктора філософії (PhD) у ЧНУ ім. П. Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_zdobuvachiv_III.pdf), яке є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЧНУ імені Петра Могили. Освітні компоненти ОНП максимально сприяють науковим дослідженням здобувачів. Досягненню РН за ОНП, відповідно до Положення, сприяє освітній процес, що здійснюється в таких формах: лекції, практичні заняття, самостійна робота, контрольні заходи, науково-педагогічна практика, виконання індивідуальних завдань, підготовка та публікація статей тощо. У робочих програмах освітніх компонент вказується відповідність форм та методів навчання програмним результатам навчання.

Обов'язкові компоненти ОНП призначені забезпечувати програмні результати навчання, пов'язані з отриманням необхідних теоретичних знань, а вибіркові компоненти ОНП забезпечують програмні результати навчання, пов'язані з розвитком умінь, що втілюють набуті наукові знання, а також із тематикою власних наукових досліджень здобувачів.

Для досягнення РН здобувачі ОНП здійснюють науково-дослідну діяльність, що включає: написання і публікацію тез, статей у наукових фахових видань України та іноземних наукових фахових видань; підготовку презентацій результатів досліджень на практиці; захист дисертації.

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання особливо актуальне для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня, так як здобувачі мають власні наукові інтереси, потреби та досвід і є відповідальними учасниками освітнього процесу. Студентоцентроване навчання реалізується передусім у можливості для здобувачів вільно формувати свою освітню траєкторію, зокрема: вибирати тематику наукового дослідження та наукового керівника; обирати вибіркові дисципліни відповідно до тематики власних досліджень; долучатися до формування змісту навчальних планів та дисциплін; брати участь у наукових семінарах, конференціях, симпозіумах тощо; використовувати для навчання обладнання університету. Студентоцентрований підхід зумовлює вибір відповідних методів навчання і викладання, які реалізуються через пошукову та дослідницьку діяльність при виконанні індивідуальних завдань.

В ЧНУ імені Петра Могили запроваджено систему дистанційного навчання Moodle 3.9, у яку по кожному ОК завантажено лекційний матеріал, методичні рекомендації до виконання практичних (самостійних) робіт, варіанти індивідуальних завдань, критерії оцінювання.

Здобувачі залучаються до обговорення проектів ОНП, процедур моніторингу робочих програм навчальних дисциплін, викладання під час педагогічної практики.

Рівень задоволеності здобувачів досліджується шляхом опитування за різними аспектами навчального процесу та

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Закону України «Про освіту» НПП мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають ОНП. Зокрема це право прописано у Статуті ЧНУ ім. П. Могили. Методи навчання і викладання дозволяють реалізувати принципи академічної свободи, оскільки передбачається їх максимальна варіативність, урахування свободи слова і творчості, які реалізуються в авторських робочих програмах навчальних дисциплін з використанням досягнень як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Кожен викладач самостійно обирає методи викладання та методи контролю відповідно до цілей і РН дисципліни.

НПП та здобувачі ВО мають право самостійно обирати напрямки наукових досліджень та публікувати результати у наукових виданнях.

Здобувачам ВО надається право: брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та науково-дослідної роботи; обирати (змінювати) теми дисертаційних робіт та керівників, теми наукових досліджень; користуватися академічною мобільністю; брати участь у формуванні переліку вибіркових дисциплін. Вітається проходження здобувачами ВО сертифікованих онлайн курсів із наступним зарахуванням результатів неформальної освіти.

Результати опитування здобувачів ВО свідчать, що в цілому їх задовольняє вибір викладачами форм і методів викладання і навчання: <https://lnk.ua/l8iTl31Qb>

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

ОНП, навчальний план та робочі програми освітніх компонент оприлюднюються на сайті Університету до початку семестру (сторінка факультету економічних наук, розділ «Навчально-інформаційна база» <https://chmnu.edu.ua/training-information-base-ecomonics/>).

Робочі програми освітніх компонент обов'язково включають інформацію про компетентності, програмні результати навчання, цілі, зміст дисципліни та критерії оцінювання. На першому занятті з дисципліни викладач обов'язково надає роз'яснення щодо загального змісту дисципліни, порядку та критеріїв оцінювання. Дана інформація також доступна у відповідному розділі дисципліни у середовищі Moodle 3.9 у вигляді текстового опису або файлу для завантаження.

У ході вибору дисциплін вільного вибору здобувачам ВО надається повна інформації про дисципліни, що пропонуються. Інформація про вибіркові дисципліни у вигляді силабусів розміщується на сторінці факультету (Факультет економічних наук / Навчально-інформаційна база / Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти / Навчально-методичне забезпечення / Силабуси вибіркових дисциплін: <https://chmnu.edu.ua/sylabusy-vybirkovyh-dystsyplin-5/>).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Під час реалізації ОНП «Підприємництво та торгівля» саме наукові дослідження, що виконуються здобувачем самостійно, становлять головну частину процесу підготовки. Під час реалізації ОНП «Підприємництво та торгівля» здобувачі ВО залучені до наукових семінарів, виконання досліджень (написання фахових статей, які індексуються в різних наукометричних базах, тез доповідей) в рамках наукових тем кафедри економіки та підприємництва («Соціально-економічний розвиток суб'єктів господарювання в умовах нарощення економічного потенціалу країни» № 0122У201608, «Розвиток соціально-економічних систем та підприємницьких структур в умовах глобальних змін» № 0126У003131).

Здобувачі беруть участь у Всеукраїнських і міжнародних конференціях. В університеті щорічно проводяться конференції, де обов'язково беруть участь здобувачі ВО, а саме: Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання», Міжнародна наукова конференція «Ольвійський форум: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі».

Здобувачі ВО публікують результати своїх наукових досліджень в фахових українських та міжнародних виданнях: <https://docs.google.com/document/d/1svR847Cfq8COTKvVYno25YRdURd1cOH3/edit>.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Враховуючи міжнародний досвід та наукові досягнення і сучасні практики в економіці країни, викладачі здійснюють оновлення змісту освітніх компонентів ОНП з врахуванням принципів відкритості, доступності, безперервності, науковості, міжнародної інтеграції, тощо. Дані принципи сприяють постійному розвитку НПП та втіленню нових знань та досліджень у зміст освітніх компонентів для можливості забезпечення якості освітнього процесу.

Оновлення змісту освітніх компонент ОНП «Підприємництво та торгівля» відбувається з урахуванням власної наукової роботи та з урахуванням тенденцій розвитку сфери бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування в різних галузях економіки.

Наприклад, д-р екон. наук, професор Євчук Л.А. у червні 2024 році після обговорення змісту ОК, використовуючи практичний досвід та результати власних наукових досліджень, у межах ОКПП з «Евристика та синектика» (ОК посилені теми: «Діаграма конфлікту», «Сильні прийоми вирішення проблем через парадокси»), канд. екон. наук,

доцент Руденко Н.О. у межах ВБПП оз «Бізнес-аналітика» (ОК посилена темою «Онлайн-курс «Аналітика в продуктовому IT»»).

За результатами обговорення ОНП з метою забезпечення спеціальних компетентностей до навчального плану 2023 року було введено нормативну освітню компоненту (цикл професійної підготовки) «Евристика та синектика»; внесено зміни до назви та наповнення нормативних освітніх компонент (цикл професійної підготовки) «Асистентська практика» та «Наукова практика» на «Науково-педагогічна практика».

Робочі програми освітніх компонент нормативного та вибіркового циклу щорічно переглядаються відповідно до змін в національній та міжнародній економіці. Оновлений зміст освітніх компонент розглядається на засіданні кафедри економіки та підприємництва до початку навчального року, після процедури схвалення та затвердження оприлюднюється на веб-сторінці факультету економічних наук. Результати наукових досліджень НПП дозволяють публікуватись у зарубіжних та вітчизняних фахових наукових виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та шляхом участі в міжнародних наукових конференціях.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Викладачами використовується досвід, отриманий під час науково-педагогічного стажування за кордоном: Белінська С.М. - ОП «Менеджер європейських проєктів», (UNS), Польща; «Institutions of the Business Ecosystem: International Projects and Cross-Sectoral Cooperation», Польща; інші.

Ужва А.М. – стажування «Internationalization of Higher Education. Organization of the educational and innovative teaching methods in higher education institutions in Poland», Collegium Civitas (Польща); літня школа «Migration from Ukraine in media coverage – people, frames, narratives», Польща.

Руденко Н.О. – курси: «Data Analysis in Tableau and Econometrics» (CERGE-EI, 2023), «Аналітика Даних в Excel» (KSE, 2022), «Аналітика в продуктовому IT» (GENESIS, 2024).

Колеватова А.В. – міжнародне стажування «New and innovative teaching methods», Краків, Польща.

Островська Л.С. – стажування в університеті Палермо, Італія.

Зубенко Т.В. – різні міжнародні стажування та підвищення кваліфікації,

Викладачі та здобувачі ОП приймають участь у міжнародних конференціях, вебінарах, на яких відбувається обмін досвідом.

Здобувачі можуть пройти семестрове навчання в Saarland University (Німеччина), Університеті Палермо (Італія), Університеті Адама Міцкевича (Польща), Nord University (Норвегія). В межах співпраці з Міжнародною професійною організацією CIMA та CERGE-EI (Чехія) здобувачі ОП можуть брати участь у їх заходах, а також мають можливість користуватися міжнародною базою даних наукової літератури.

Сертифікати: <https://surl.lt/jewafa>

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

ОНП «Підприємництво та торгівля» передбачає такі контрольні заходи, як поточний та підсумковий контроль. В освітньому процесі за ОНП «Підприємництво та торгівля» для поточного контролю використовуються усне та письмове опитування, виступи на семінарських заняттях, перевірка результатів виконання індивідуальних та творчих завдань, які націлені на розв'язання комплексної проблематики. Поточний контроль здійснюється протягом семестру на всіх видах аудиторних занять, його основне завдання – перевірка рівня підготовленості здобувачів ВО та коригування методів і засобів навчання. Для самостійної роботи здобувачів рекомендуються наукова фахова література, підручники, навчальні посібники, вітчизняні та міжнародні періодичні видання, статистичні інформаційні джерела, консультації з викладачами в аудиторії чи онлайн. Всі ці форми поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити програмні результати навчання здобувачів ВО за ОНП «Підприємництво та торгівля». Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання на заключному етапі вивчення освітньої компоненти та проводиться у вигляді заліку чи іспиту. Види і форма проведення підсумкового контролю визначаються у робочих програмах навчальних дисциплін і доводиться до відома здобувачів на початку семестру у порядку, визначеному в Положенні <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-navchannya-ta-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vishho.pdf>.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО детально описані у робочих програмах навчальних дисциплін, які оприлюднені на офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили. У робочих програмах навчальних дисциплін наводиться кількість балів, які здобувачі ВО можуть отримати за виконання певного виду роботи, питання, та завдання для підсумкового контролю та критерії оцінювання поточних та підсумкових завдань. Проведення контролю на різних етапах вивчення освітньої компоненти, різноманітність форм контролю, їх відповідність елементам програмним результатам навчання дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання кожним здобувачем ВО.

Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії дозволяє перевірити досягнення здобувачем інтегральної компетентності ОНП «Підприємництво та торгівля».

Оцінка досягнення програмних результатів навчання є можливою за рахунок: узгодження результатів навчання за освітнім компонентом з програмними результатами РН на етапі проектування ОНП; вибору методів оцінювання, що відповідають результатам навчання за освітнім компонентом; послідовного застосування різних методів

оцінювання, відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD)".

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять (лекційні, групові) у вигляді усного та письмового опитування, тестування, презентацій, інших видів групової та індивідуальної роботи, а також шляхом перевірки самостійної роботи здобувачів (проекти, аналітичні та розрахункові завдання). Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку або екзамену. Вичерпний перелік видів і змісту аудиторної і самостійної роботи; завдання підсумкового контролю, вимоги до їх виконання та критерії оцінювання до кожного окремого завдання докладно описані у робочих програмах навчальних дисциплін відповідно до Положення <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-navchannya-ta-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vishho.pdf>/ Робочі програми навчальних дисциплін погоджуються з гарантом ОНП, завідувачем кафедри, завідувачем аспірантури та навчально-методичним відділом. Всі робочі програми навчальних дисциплін розміщені на офіційному сайті ЧНУ (сторінка факультету економічних наук, розділ «Навчально-інформаційна база». З метою забезпечення прозорості контрольних заходів, всі завдання поточного і підсумкового контролю вносяться до системи MOODLE, чітко прописується кількість балів та критерії оцінювання кожного виду завдань. Поточні та підсумкові оцінки здобувачів заносяться в електронний журнал MOODLE.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів ВО на початку поточного семестру. На офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили оприлюднені робочі програми навчальних дисциплін, в навчальному середовищі MOODLE наведено критерії оцінювання та форми контрольних заходів. Для кожної дисципліни в MOODLE розміщується інформація, яка містить вичерпний перелік завдань поточного та підсумкового контролю з розподілом балів та критеріями оцінювання для кожного виду робіт. Строки контрольних заходів регламентуються графіком навчального процесу та розкладом на певний семестр, що затверджуються ректором ЧНУ імені Петра Могили розміщується у системі MOODLE. <https://moodle3.chmnu.edu.ua/>.

Кожного року відділом аспірантури проводиться анкетування здобувачів ВО шляхом анонімного опитування з подальшим аналізом та відстеженням проблем в освітньому процесі, а також оперативним на них реагуванням, корекцією організації навчальної та науково-дослідної роботи в ЧНУ імені Петра Могили: <https://lnk.ua/l8iTL31Qb>

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Пр продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт ВО третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» введено в дію наказом МОН України від 20.07.2022 № 645. Форма атестації здобувачів ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» у ЧНУ ім. Петра Могили повністю відповідає Стандарту та регламентується Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ ім. Петра Могили <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vishhoi-osviti-1.pdf>. Атестація здобувачів ВО ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Дисертаційна робота, анотація та відгуки офіційних опонентів розміщуються на офіційному сайті <https://chmnu.edu.ua/prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi-ph-i/>.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням «Про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в ЧНУ ім. Петра Могили» та Положенням «Про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ імені Петра Могили» В положеннях міститься детальна інформація щодо форм, порядку та термінів проведення контрольних заходів для здобувачів. Ці положення оприлюднені на офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-navchannya-ta-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vishho.pdf>. Процедура проведення контрольних заходів по кожній з освітніх компонент прописана в робочій програмі навчальної дисципліни разом із переліком питань підсумкового контролю, типовими задачами, розподілом балів, критеріями оцінювання тощо. Вивчення кожної освітньої компоненти починається з пояснення викладачами значення дисципліни та процедур проведення контрольних заходів. Учасники освітнього процесу належно поінформовані про процедуру проведення контрольних заходів. Перед екзаменаційною сесією здобувачам освітнього процесу оприлюднюється графік екзаменів та заліків, який затверджується завідувачем відділу аспірантури та розміщується у системі MOODLE.

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Заходи семестрового підсумкового контролю для аспірантів проводяться традиційними методами шляхом написання письмових робіт та опитування. Об'єктивність забезпечується шляхом наявності чітких критеріїв оцінювання під час підсумкового контролю в робочих програмах навчальних дисциплін, доступних усім здобувачам ВО, а також завдяки веденню електронних журналів у середовищі MOODLE, де викладач виставляє оцінки поточного та підсумкового контролю. Під час онлайн-навчання заліки та іспити проводяться шляхом загальної відеоконференції на платформі GoogleMeet, Zoom або ін. (посилання наводиться на платформі Moodle), до якої може підключитись та бути присутнім з метою контролю представник навчального відділу. Після оголошення результатів екзамену здобувач має право отримати роз'яснення від екзаменатора з приводу отриманих балів. У випадку повторного проходження контрольних заходів, з метою запобігання конфлікту інтересів, передбачено створення комісії у складі завідувача кафедри, викладачів кафедр, що проводять підготовку в рамках ОНП «Підприємництво та торгівля» та завідувача відділу аспірантури. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час підсумкового контролю прописані в «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ імені Петра Могили».

За час дії ОНП «Підприємництво та торгівля» конфлікту інтересів зафіксовано не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів визначає «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ імені Петра Могили».

Здобувачам ВО, які за результатами семестрового контролю та складання екзаменаційних сесій отримали незадовільні оцінки з освітньої компоненти, надається можливість для їх перескладання, як правило, протягом двох тижнів після завершення поточної сесії або за термінами, встановленими за рішенням ректорату.

Кожне перескладання іспиту/заліку дозволяється лише за направленням, підписаним завідувачем аспірантури. Перескладання незадовільної оцінки дозволяється два рази (перший раз – викладачу освітньої компоненти, другий раз – комісії, склад якої призначається розпорядженням проректора з наукової роботи). Результат складання іспиту/заліку комісії є остаточним.

Якщо здобувач був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти іспит/залік і має академзаборгованість.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У ЧНУ імені Петра Могили існує можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів. Зазначена процедура описана в «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ імені Петра Могили» <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-navchannya-ta-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-na-tretomu-osvitno-naukovomu-rivni-vishho.pdf>.

У випадку незгоди здобувача з рішенням екзаменатора, здобувач подає апеляційну заяву на ім'я проректора з наукової роботи в день оголошення результатів. Заява реєструється у відділі аспірантури. Апеляційна заява розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання у присутності аспіранта. За результатом апеляції, оцінка не може бути зменшена, а тільки залишена без змін або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на тексті екзаменаційної роботи і підтверджується підписами членів комісії, які приймали рішення. Якщо здобувач не звернувся з апеляцією у встановлений термін, оцінка екзаменаційної роботи, виставлена викладачем, є остаточною.

Випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів на ОНП «Підприємництво та торгівля» зафіксовано не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Всі документи, які стосуються дотримання академічної доброчесності, містяться на офіційному сайті ЧНУ у розділі Документи, а саме: «Етичний кодекс університету»; «Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили» із складовими «Дотримання та порушення академічної доброчесності» «Відповідальність за порушення академічної доброчесності»; «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ імені Петра Могили»: <https://chmnu.edu.ua/polozhennya-shhodo-navchalno-naukovoyi-ta-inshoyi-diyalnosti-universitetu/>.

Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили є складовою та невід'ємною частиною системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Університету та якості ВО в цілому.

ЧНУ був активним учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» («Academic IQ», за підтримки Посольства США в Україні, МОН України та Національного агентства із забезпечення якості ВО) у період з 2019 до 2022р.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

У «Положенні про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили» визначено перелік текстів (наукових та методичних праць співробітників, навчальних та наукових здобувачів), які є обов'язковими для перевірки наявності запозичень.

Для протидії порушенням академічної доброчесності укладений договір на використання системи StrikePlagiarism, яка перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті та внутрішньої бази документів. Обов'язковими для перевірки системою StrikePlagiarism є кваліфікаційні роботи, наукові та методичні праці.

Результати перевірки підписує проректор з наукової роботи та завідувач аспірантурою. Тексти статей, тез доповідей перевіряються відповідальним секретарем.

ЧНУ оприлюднює у відкритому доступі репозиторій текстів навчально-методичної літератури (підручники, посібники, методичні рекомендації); наукової літератури (монографії, тези доповідей, збірники матеріалів конференцій, <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/>), кваліфікаційних робіт бакалаврів і магістрів (<https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/>).

Всі інформація стосовно захисту дисертаційних робіт на здобуття ступення доктора філософії розміщуються на офіційному сайті ЧНУ за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/prisudzhennya-stupenya-doktora-filosoфи-ph-i/>

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

У ЧНУ ім. Петра Могили заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів ВО на протязі останніх років носять системний характер. До основних заходів щодо попередження проявів академічної недоброчесності відносяться:

- постери з академічної доброчесності на дошках об'яв деканатів та кафедр;
- кожен викладач в рамках своєї дисципліни роз'яснює основні принципи академічної доброчесності для здобувачів ВО та пояснює наслідки недотримання цих принципів.

Університетська бібліотека бере участь у реалізації політики академічної доброчесності ЧНУ ім. Петра Могили шляхом:

- створення інформаційної бази, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності <https://chmnu.edu.ua/rol-bibliotek-u-formuvanni-kulturi-akademichnoyi-dobrochesnosti/> ;
- інформаційно-консультаційної підтримки здобувачів освіти та викладачів;
- проведення навчальних заходів з питань академічного письма, коректного цитування та роботи з джерелами;
- забезпечення доступу до систем перевірки текстів на академічні запозичення:

<https://chmnu.edu.ua/servis-perevirki-dokumentiv-na-viyavlennya-tekstovih-zbigiv-strikeplagiarism-shho-treba-znati/>.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Академічна відповідальність визначається «Положенням про академічну доброчесність у ЧНУ імені Петра Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_u_CHNU_imeni_Petra_Mogili.pdf. До основних видів реакції, що можливі в ЗВО на порушення академічної доброчесності з боку здобувача ВО належать: повторне проходження відповідного освітнього компонента, повторне проходження оцінювання; позбавлення академічної стипендії; позбавлення пільг з оплати навчання; відрахування із закладу освіти тощо.

При реалізації ОНП «Підприємництво та торгівля» відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня не було.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Основним критерієм для викладання на ОНП «Підприємництво та торгівля» є професійна кваліфікація, яка дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Професійна кваліфікація НПП, що забезпечують реалізацію ОНП «Підприємництво та торгівля» наведена в таблиці 2 додатку та засвідчується виконанням вимог згідно п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 №1187 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>. Необхідний рівень професіоналізму НПП підтверджується наявністю наукового ступеня та вченого звання, досвідом та стажем науково-педагогічної роботи, рівнем наукової та професійної активності, відповідністю публікацій наукових виданнях, а також виданнях, що індексуються БД Scopus і Web of Science, підвищенням кваліфікації, стажуванням тощо.

Відповідно до ліцензійних вимог НПП постійно підвищують якість освітньої складової.

Продemonструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Порядок обрання на вакантні конкурсні посади та прийняття на роботу НПП визначається «Положення про процедуру заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)». Високий рівень професіоналізму при відборі забезпечується процедурами:

1. На рівні ЧНУ: при укладанні трудових відносин береться до уваги відповідність ВО претендента, його наукового ступеня та/або вченого звання профілю кафедри. Кадрова та конкурсна комісія розглядає питання щодо започаткування (продовження) трудових відносин виключно у разі відповідності НПП Ліцензійним умовам. Фахівцям із стажем науково-педагогічної роботи до 3-х років плануються такі види робіт, які забезпечать відповідність ліцензійним умовам при досягненні 3-річного стажу. При проходженні комісії обговорюється рейтинг НПП за результатами опитування здобувачів щодо якості їх викладання, за результатами рейтингування НПП згідно «Положення про рейтингування науково-педагогічних працівників та кафедр у ЧНУ імені Петра Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_rejtinguvannya_NPP_ta_kafedr_compressed.pdf.
2. На рівні факультету: кандидатури на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на кафедрі в їх присутності. Кандидату пропонується прочитати відкриту лекцію, провести відкрите практичне заняття. Після цього здійснюється обговорення професійного рівня, педагогічної майстерності на кафедрі, на раді факультету. Рішення про надання дозволу на керівництво аспірантами приймається Вченою радою Університету.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує можливість залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до викладання шляхом зарахування на частину ставки за сумісництвом. Представники НПП даної ОНП є професіоналами-практиками й науковцями. Так, Белінська С.М. професіонал-практик у галузі управління та адміністрування (25 років практичного досвіду) залучена до викладання нормативної освітньої компоненти ОКЗП 5 «Управління науковими проектами». Крім того, є практика запрошення практикуючих фахівців до разових лекцій та майстер-класів, круглих столів для здобувачів з певних сучасних напрямів: Президент Центральноєвропейської Академії Навчання та Сертифікації, Бидгощ, Польща, Співзасновник Sp z o.o. Consulting Group 2027, Лодзь, Польща, фахівець з пошуку фінансових інструментів та роботі з європейськими фондами Микола Смолінський (<https://surl.li/wefldg>); заступник Головного управління ДПС у Миколаївській області Ольга Купчишина (<https://surl.li/axgjab>); професор Бенедикт Шнелбахер, Університет Саарланду, Німеччина (<https://surl.li/ztvplc>); кандидатка наук, доцентка Бізнес школи Nord Університету м. Буде, Норвегія, заступник редактора журналу Public Budgeting, Accounting & Financial Management Вероніка Вакуленко (<https://surl.li/tvigzf>) "Положення про ради роботодавців в ЧНУ імені Петра Могили" <https://surl.li/sdpadm> визначає основні способи участі роботодавців в освітньому процесі.

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Для реалізації місії та стратегічних завдань ЧНУ імені Петра Могили розроблено план по удосконаленню якісного складу НПП (стратегічні і поточні завдання якого представлені в «Стратегічному плані розвитку на період 2025–2029 рр.». Для цього ЧНУ сприяє розвитку викладача як науковця, педагога, фахівця-практика реального сектору економіки. План підвищення кваліфікації НПП є невід'ємною частиною плану роботи кафедри на навчальний рік. ЧНУ підтримує вільний вибір форм підвищення кваліфікації як в Україні, так і за її межами відповідно до Положення про підвищення кваліфікації. Система сприяння розвитку НПП як науковця також включає: компенсацію витрат на публікацію статей, що індексуються в наукометричних базах Scopus та WoS (до 200 євро/статтю); фінансування відряджень на участь в конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, галузевих радах тощо; друк за кошт університету авторефератів і монографій при захисті дисертацій; преміювання (5%) при укладанні договорів на госпрозрахункові теми; компенсацію витрат на оформлення свідоцтв про авторське право, патентів. НПП мають можливість поєднувати викладацьку діяльність з роботою в реальному секторі економіки. НПП підвищують свій професійний рівень шляхом участі у стажуваннях (в Україні та за кордоном), міжнародних конференціях, при проходженні онлайн-курсів різноманітних освітніх платформ.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

ЧНУ імені Петра Могили використовує наступні заходи матеріального та нематеріального заохочення: фінансує відрядження при проходженні дидактичного стажування та підвищення кваліфікації в провідних навчальних закладах, зокрема за кордоном; організовує відкриті лекції, майстер-класи, тренінги за участю експертів в сфері освіти/професійній сфері певної спеціальності; підтримує читання викладачами ЧНУ лекцій в інших ЗВО, особливо за кордоном; сплачує надбавки за викладання фахових предметів англійською мовою для нефілологічних спеціальностей (25% для груп студентів, у яких передбачено навчання українською мовою (ВБПП 01 «Enterprise Change Management» обсягом 40 аудиторних годин викладалася у весняному семестрі 2024-2025 н.р. доцентом Фертіковою Т.М., 50% для студентів-іноземців); надає квартири у власність за особливі заслуги при залученні доктора, професора, кандидата наук до постійної роботи в ЧНУ не менше ніж на 10 років; нагороджує подякою, почесною грамотою та клопоче про відзнаку викладачів на регіональному та державному рівнях тощо; здійснює преміювання НПП наприкінці календарного року. Ці та інші форми заохочення НПП визначені Колективним договором; <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Kolektivnij->

dogovir-na-2026-2030-roki.pdf, додаткові – встановлюються рішенням Вченої ради. Рівень викладацької майстерності береться до уваги кадровою комісією ЧНУ імені Петра Могили при прийнятті рішення щодо продовження трудових відносин/зайняття вакантної посади НПП, в тому числі на основі результатів опитування здобувачів.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Для освітнього процесу використовуються: лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням; комп'ютерні класи з інтерактивними дисплеями; наукова бібліотека та читальна зала; спортивні та тренажерні зали. В університеті функціонує лабораторія дистанційної освіти з відповідним обладнанням, що надає можливість викладачам під час онлайн навчання підготувати якісний навчальний матеріал <https://chmnu.edu.ua/defep/>. Лабораторія створена за кошти міжнародного проєкту CBHE Erasmus+ DEFEP «Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС» у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти і представників ринку праці».

Фонд бібліотеки складає 184322 примірників. В 2025 календарному році надійшло 444 примірників книг, на суму 127409 грн. Книгозабезпечення здійснюється відповідно до дисциплін освітньої програми: планове (закупівля у видавництвах; друк власних видань); позапланове (подарунки); періодичних видань / фахові наукові журнали. Функціонують офіційний вебсервер, платформа дистанційної освіти Moodle3, електронний репозитарій. Університету надано доступ до наукометричної бази даних SCOPUS (ScienceDirect), Web of Science та Research4Life, доступ до електронних колекцій книг і журналів міжнародних видавництв. У Moodle розміщено навчально-методичне забезпечення з кожної ОК. Навчально-методичне забезпечення дає можливість досягти визначених цілей та РН завдяки його максимальній змістовій насиченості та постійному оновленню.

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЧНУ імені Петра Могили забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до різних інформаційних ресурсів. Здобувачі користуються матеріалами наукової бібліотеки, електронної бібліотеки. Відділ міжнародних зв'язків ЧНУ імені Петра Могили пропонує кожному охочому досліднику обрати міжнародну програму академічної мобільності, яка б відповідала саме його запитам та цілям <https://chmnu.edu.ua/viddil-mizhnarodnih-zv-yazkiv/>. Навчальні корпуси мають комп'ютери, технічне обладнання, ліцензійні Zoom, підключення до мережі Інтернет, Wi-Fi в усіх корпусах.

Комунікація між здобувачами та НПП відбувається за базі інформаційної платформи Moodle, доступ до повної інформації надається після ідентифікації користувачів.

Інформація для організації навчального процесу висвітлена на офіційному сайті університету, у тому числі в розділі «Аспірантура» <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В університеті санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Освітній процес відбувається у змішаному форматі, відповідно до наказу ректора. Навчальні корпуси університету оснащені засобами охоронно-пожежної сигналізації, пристроями відеоспостереження. Приміщення університету (аудиторний фонд, бібліотека, їдальня, спортивні зали тощо) є ергономічними, максимально пристосованими до потреб споживачів (за нормами фізіології, тепла, освітлення, кондиціювання тощо). Наказом Ректора від 30.08.2023 затверджено Інструкцію Цивільного захисту №1 «Дії персоналу щодо забезпечення евакуації людей у випадку сигналу «Повітряна тривога» в навчальному корпусі». Під кожним навчальним корпусом обладнано захисні споруди цивільного захисту, встановлено таблички шляхів евакуації. Усі здобувачі ВО кожного року проходять інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності (первинний, позаплановий, цільовий).

Для належного медичного забезпечення здобувачів освіти та співробітників університету у ЧНУ імені Петра Могили є добре оснащений медпункт. Фахівцями Навчально-методичного кабінету (НМК) соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню систематично проводяться індивідуальні / групові психологічні консультації та тренінгові програми <https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannya/>. Для анонімних звернень здобувачів є скринька довіри.

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

У ЧНУ імені Петра Могили забезпечується підтримка здобувачів ВО згідно з положеннями щодо навчально-

наукової та іншої діяльності Університету. ЧНУ імені Петра Могили впроваджує політику найвищої доступності до інформації. Сайт університету та сторінки кафедр, факультетів регулярно оновлюються та містять всі нормативні, інформаційні та пізнавальні ресурси. Створені та активно підтримуються сторінки різних структурних підрозділів університету (включаючи аспірантуру). Аспірантура, деканат та кафедри надають допомогу здобувачам в питаннях формування індивідуальної траєкторії, поточних питаннях навчання тощо. Забезпечується зворотній зв'язок між учасниками освітнього процесу. Організаційна підтримка також забезпечується чіткістю та зрозумілістю розкладів занять (розміщені на офіційному сайті та на платформі Moodle, а також контрольних заходів. Інформаційна підтримка забезпечується через: офіційний сайт Університету, соціальні мережі:

сторінка ЧНУ у фейсбуці (<https://surl.li/xaagus>); група факультету економічних наук (<https://surl.li/adbvbc>); група Аспірантура і докторантура ЧНУ ім. Петра Могили (<https://surl.li/tbgvnm>); група аспірантів спеціальності (Аспіранти 076) у месенджері Telegram, за допомогою дошок оголошень.

Консультативна підтримка надається Кабінетом соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню (<https://surl.li/elfvza>) та юридичною клінікою Veritas ЧНУ імені Петра Могили (<https://surl.li/ohfnma>)

Організаційну, консультативну та інформаційну підтримку надає Рада молодих вчених (<https://surl.li/yroqrc>) Соціальна підтримка. Первинна профспілкова організація ЗВО надає матеріальну допомогу у випадку хвороби, втрати близьких родичів тощо. Здійснюється поліпшення побутових умов у гуртожитках. Здобувачі, що проживають в гуртожитках, отримують інформацію про можливість отримання субсидії. Опитування показало повну задоволеність здобувачів організаційною, консультативною та інформаційною підтримкою: <https://surl.li/vsrqwn>

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

В ЧНУ імені Петра Могили створені умови для комфортного навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до будівельних норм, стандартів та правил: 4 навчальних корпуси та 3 гуртожитки обладнані пандусами, є спеціальні аудиторії, кімнати особистої гігієни, безперешкодний доступ до комп'ютерних класів, бібліотеки, їдальні, спортивного залу, адміністративних приміщень: ректорату, навчально-методичного та міжнародного відділів, бухгалтерії тощо (<https://surl.li/qttfqx>). Супровід осіб здійснюється відповідно до Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп

У ЧНУ працює Кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню, напрямками роботи якого в тому числі є: забезпечення безперешкодного доступу осіб з особливими освітніми потребами та з соціально незахищених категорій населення до отримання ВО з урахуванням їхнього соціального статусу; виконання вимог, зазначених в індивідуальній програмі реабілітації осіб з інвалідністю, зокрема в напрямку забезпечення матеріально-технічної бази; надання психологічної підтримки <https://chmnu.edu.ua/inklyuzivna-osvita/>.

Інформація щодо інклюзивної освіти в ЧНУ імені Петра Могили наведена на вебсайті Університету (<https://surl.li/tmyimn>). На ОНП «Підприємництво та торгівля» здобувачів ВО з особливими потребами не було.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури врегулювання конфліктних ситуацій в залежності від аспекту конфліктної ситуації затверджені наступними документами:

- роботодавці/працівники: Статут університету, Трудовий колективний договір, контракт;
- здобувачі/викладачі: Положення про порядок і методику проведення заліків і екзаменів; Положення про академічну доброчесність;
- міжособистісні конфлікти: Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації; Положення про навчально-методичний кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили тощо.

Доступність політики і процедур забезпечується розміщенням зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ в розділі «Документи» <https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>.

У разі виникнення конфліктної ситуації, пов'язаної з корупцією, здобувачі можуть звертатися до Уповноваженого з питань антикорупційної діяльності Університету на захищену електронну поштову скриньку:

kogurciynet@chmnu.edu.ua. Антикорупційна програма ЧНУ імені Петра Могили 2026–2028 рр. та заходи до неї розміщені на сайті в розділі Про університет/ «Антикорупційна діяльність». Контакти Уповноваженого з питань антикорупційної діяльності також наведено на дошках оголошень біля кафедр. З метою подолання психологічних наслідків зіткнення з випадками булінгу, сексуальних домагань та дискримінації учасники освітнього процесу мають змогу звернутися до фахівців Кабінету соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили, фахівці якого були залучені до соціального проекту з протидії дискримінації «Миколаїв – місто рівності», що реалізовувався ГО «Майстерня добра» з 01.09.2018 по 01.09.2019. Жодних випадків дискримінації (за будь-якою ознакою) або проявів сексуального домагання в межах ОНП «Підприємництво та торгівля» зафіксовано не було.

З метою упередження їх проявів проводиться постійна робота щодо інформування працівників, здобувачів ВО про роботу всіх структурних підрозділів, які сприяють вирішенню конфліктних ситуацій та є відповідальними за забезпечення і захист соціально-економічних прав та законних інтересів здобувачів ВО (деканати факультетів, Рада молодих вчених, юрисконсульт Університету, профспілковий комітет, Кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили, первинна профспілкова організація студентів тощо). Всі здобувачі ВО та співробітники ЧНУ імені Петра Могили ознайомлені з порядком дій

у разі виявлення подібних ситуацій відповідно до «Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили».

За період реалізації ОНП «Підприємництво та торгівля» випадків звернень щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією) не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Порядок розроблення, затвердження, моніторингу, внесення змін до ОНП визначається "Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти доктор філософії (PhD) в ЧНУ імені Петра Могили" https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_zdobuvachiv_III.pdf. Також в університеті розроблені Рекомендації щодо порядку створення та перегляду освітньої програми: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Rekomendatsiyi_shhodo_poryadku_stvorenniya_ta_pereglyadu_osvitnoyi_programi.pdf, які не є нормативним документом, але відображає кращі практики розробки і перегляду освітніх програм і деталізує процедури, зазначені у Положенні, в тому числі механізми врахування інтересів членів академічної спільноти і зовнішніх стейкхолдерів ЧНУ імені Петра Могили.

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили. ОНП розробляється робочою групою на чолі з гарантом. До цього процесу залучаються провідні фахівці галузі, представники роботодавців та здобувачі. Розроблений проєкт ОНП «Підприємництво та торгівля» обговорюється на засіданні вченої ради факультету економічних наук, після чого оприлюднюється на сайті Університету (<https://surl.li/jdqjmh>). Після надходження пропозицій робоча група розглядає можливості їх врахування. Доопрацьований проєкт ОНП виноситься на розгляд і затверджується Вченою радою Університету. Гарант ОНП разом із робочою групою здійснює моніторинг проведення освітньої діяльності за ОНП, у тому числі шляхом опитування здобувачів ВО, випускників, роботодавців та науково-педагогічного персоналу. Перегляд ОНП відбувається за необхідністю, з метою врахування наукових інтересів здобувачів або при зміні законодавства. У 2022 р. відбувся перегляд ОНП у зв'язку з затвердженням Стандарту ВО зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» третього (освітньо-наукового) рівня ВО. Наступний перегляд ОНП було проведено у 2023 році відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2022р. № 1392, за якою було змінено назву спеціальності на «Підприємництво та торгівля», що створило необхідність перегляду освітніх компонентів ОНП для здобувачів, які вступали у 2023 році.

Корисні рекомендації щодо змісту ОНП, зокрема до переліку та обсягу фахових обов'язкових та вибіркових дисциплін надали представники роботодавців: товариства з обмеженою відповідальністю «Орташ Україна», товариства з обмеженою відповідальністю «Агро Форсайт». В обговоренні ОНП, зокрема переліку РН, структурно-логічної схеми ОНП брали участь представники наукової спільноти: д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємницьких та соціальних технологій Уманського національного університету Соколюк С.Ю.

Перегляд ОНП відбувається також за результатами аналізу досвіду вітчизняних ЗВО (Львівський національний університет імені Івана Франка, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Національний університет «Львівська політехніка», Державний торговельно-економічний університет, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Запорізький національний університет, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця) і зарубіжних ЗВО (Aalto University (Гельсінкі, Фінляндія), Universitat Autònoma de Barcelona (Барселона, Іспанія), London South Bank University (Лондон, Велика Британія), Ivy College of Business (Iowa State University) (Еймс, США)), враховані підходи щодо методології наукових досліджень та використання аналітичного інструментарію аналітичних досліджень.

Останні зміни: у 2024 році на запит здобувачів до ОНП додано вибірову освітню компоненту циклу професійної підготовки «Бізнес-аналітика».

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції беруться до уваги під час перегляду ОП

В ЧНУ щорічно проводиться анкетування здобувачів на предмет задоволеності якістю освіти та освітнього процесу. В останні роки процедура опитування здобувачів реалізується щорічно онлайн через Google-форму. Результати моніторингу якості освітнього процесу (в тому числі щодо змісту ОНП), обговорюються на засіданнях кафедри економіки та підприємництва, де беруть участь здобувачі ВО. За результатами обговорення приймаються відповідні рішення для усунення виявлених недоліків та врахування раціональних пропозицій з приводу змін ОНП. Крім того, здобувачі відповідно до Закону України «Про вищу освіту» мають право обирати не менше 25% навчальних дисциплін (за ОНП «Підприємництво та торгівля» – 14 кредитів з 50 кредитів ЄКТС), таким чином також вносячи зміни до ОНП.

За побажанням здобувачів в ОНП «Підприємництво та торгівля» у 2024 році було розширено перелік вибіркових

ОК, релевантних тематиці дисертаційних досліджень здобувачів. Так, було додано ОК «Бізнес-аналітика»; визначено перелік решти вибірових дисциплін: Управління інвестиційним портфелем; Управління змінами на підприємстві; Бізнес-модель підприємства; Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств; Інноваційне підприємництво та менеджмент; Дью Ділідженс підприємств; Міжнародний маркетинг; Управління розвитком підприємства. Результати останнього опитування здобувачів показало, що здобувачі задоволені якістю освітнього процесу <https://lnk.ua/l8iTL31Qb>

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Органом студентського самоврядування ЧНУ імені Петра Могили є Студентська колегія, яка функціонує відповідно до Положення <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya.pdf>, затвердженого ректором ЧНУ. Цей орган представляє, насамперед, інтереси здобувачів ВО. В ЧНУ імені Петра Могили працює Рада молодих вчених (<https://surl.li/njltfq>). До завдань Ради молодих вчених входять: долучення здобувачів до розробки та вдосконалення стратегічного плану розвитку ЧНУ, системи внутрішнього забезпечення якості освіти, обговорення основних концепцій формування ОНП та їх змін, погодження змісту анкет для опитування здобувачів та викладачів, обговорення та рішення різноманітних потреб молодих вчених та здобувачів освіти рівня PhD та ін. В університеті проводяться відкриті зустрічі здобувачів ВО з ректором та проректорами, де здобувачі мають можливість висловити свою позицію щодо покращення освітнього процесу як університету, так і окремої ОНП. В університеті з лютого 2021 р. функціонує консультативно-дорадчий орган – Рада із забезпечення якості вищої освіти (<https://lnk.ua/exMXTJyeb>), до складу якої входять здобувачі освіти та представники студентського самоврядування.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

З метою вдосконалення ОНП на факультеті економічних наук створено Раду роботодавців, до складу якого входять представники провідних компаній, що працюють у сфері підприємництва та торгівлі. Проводяться розширені засідання кафедри за участю роботодавців, де обговорюються проекти освітніх програм <https://chmnu.edu.ua/pro-zasidannya-kafedri-ekonomiki-ta-pidpriyemnitstva-chnu-imeni-petra-mogili-zi-stejkholderami/>. В результаті обговорень на засіданнях Ради роботодавців розробляються рекомендації щодо внесення змін у ОНП, навчальні плани та робочі програми навчальних дисциплін. Засідання Ради роботодавців відбувається в змішаному форматі. Роботодавці беруть активну участь у обговоренні тематики наукових досліджень здобувачів ОНП «Підприємництво та торгівля», здійснюється обговорення вибірових освітніх компонент. За їх рекомендаціями введено вибірові ОК: «Управління змінами на підприємстві», «Бізнес-модель підприємства». Кожного року в університеті в рамках Днів відкритих дверей проходить «Ярмарка вакансій», що забезпечує перегляд вимог до кандидатів на працевлаштування у сфері підприємництва та торгівлі.

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

У ЧНУ імені Петра Могили функціонує «Навчально-методичний кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню» <https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannyu/>, метою одного з напрямків якого є створення умов для формування особистісного саморозвитку та професійної самореалізації всіх споживачів послуг даного відділу, сприяння їх працевлаштуванню, сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій та соціальній сфері. Створена організація «Асоціація випускників», яка об'єднує випускників всіх рівнів ВО <https://chmnu.edu.ua/asotsiatsiya-vipusknikov/>. За ОНП «Підприємництво та торгівля» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» проходження акредитації відбувається вперше, випуску ще не було.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

Детально функції різних структурних підрозділів та членів академічної спільноти; сфери їх відповідальності за організацію окремих процедур забезпечення якості освіти в ЧНУ представлені в Концепції функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Із січня 2021 р. розпочала діяльність Рада із ЗЯВО (дорадчо-консультативний колегіальний орган, який надає рекомендації до стратегії, процесів та практик СЗЯВО, розділ «Документи» / Підрозділ «Внутрішнє забезпечення якості ВО»). До складу Ради входять перший проректор; начальник НМВ; голова Ради молодих вчених та голова студколегії; НПП; здобувачі освіти (не менше 20% складу Ради); співробітники структурних підрозділів, залучених до процедур забезпечення якості освіти. □

З метою побудови освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, а також відстеження динаміки якості надання освітніх послуг, формування пропозицій щодо вдосконалення організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили проводяться опитування здобувачів ВО, аналіз та опрацьовуються результати опитування. Результати опитування здобувачів:

<https://lnk.ua/l8iTl31Qb>

З метою залучення аспірантів до процесу періодичного перегляду ОНП «Підприємництво та торгівля» та забезпечення її якості до складу проектної групи ввійшли здобувачі ВО Лінчевський С.О., Гусаков Ю.В. Система забезпечення якості закладу ВО будується на принципах студентоцентрованості; академічної свободи всіх учасників процесу; ініціативності і спільної відповідальності; розподілу обов'язків і автономії у їх виконанні; чесності, толерантності та взаємної довіри. Забезпечення якості закладу ВО є завданням всієї академічної спільноти, відповідно всі структурні підрозділи в межах своєї компетенції залучені до процесів забезпечення якості освіти.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

ОНП «Підприємництво та торгівля» за третім (освітньо-науковим) рівнем ВО акредитується вперше.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Робоча група розробляє проект ОНП, який обговорюється на засіданні кафедри економіки та підприємництва та ради факультету економічних наук, потім оприлюднюється на сайті ЧНУ імені Петра Могили для обговорення зі стейкхолдерами. Таким чином роботодавці, інші НПП, здобувачі можуть бути залучені до розробки ОНП. До розгляду ОНП залучаються вчена рада факультету економічних наук, відділ аспірантури, навчально-методичний відділ, вчена рада університету, викладачі кафедр, задіяних в навчальному процесі на ОНП. Гарант програми разом із робочою групою здійснює моніторинг якості освітньої діяльності за ОНП. Щороку проводяться опитування здобувачів стосовно якості освіти на ОНП та їх задоволеністю освітнім середовищем в університеті загалом та здобувачів аспірантури (<https://lnk.ua/l8iTl31Qb>) Кафедри, задіяні у реалізації ОНП, організовують додаткові опитування викладачів, здобувачів, випускників, роботодавців; обговорюють результати на засіданні кафедри та радах факультету. Ініціювати зміни до ОНП відповідно до Положення про організацію освітнього процесу мають право гарант ОП, робоча група, Вчена рада та інші стейкхолдери. ОНП та її методичне забезпечення переглядаються за необхідністю з урахуванням результатів опитувань та аналізу кращих практик в дидактичній і професійній сферах. Вчена рада університету щороку заслуховує звіт про стан забезпечення якості освіти в ЧНУ імені Петра Могили в цілому і в рамках окремих спеціальностей (за графіком), пропонує заходи її підвищення.

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

Культура якості освіти визначається політикою, принципами, процедурами та цілями забезпечення якості вищої освіти Університету, що окреслено в Статуті ЧНУ імені Петра Могили та Стратегічний план розвитку ЧНУ імені Петра Могили, який розробляється на 5 років. Відповідно до Концепції функціонування ВСЗЯВО про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО у ЧНУ імені Петра Могили кадрове забезпечення є невід'ємною частиною системи внутрішнього забезпечення якості. Академічна спільнота бере участь на всіх етапах формування та реалізації ОНП. Процедури внутрішнього забезпечення якості розподіляють між структурними підрозділами ЗВО та здійснюють контроль за: навчально-методичним забезпеченням; кадровим забезпеченням; матеріально-технічним забезпеченням; якістю проведення навчальних занять; якістю знань аспірантів; забезпечення мобільності аспірантів; забезпечення наявності інформаційних систем; здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОНП; забезпечення публічності інформації про ОНП; забезпечення запобігання академічного плагіату. Академічна спільнота ЗВО є учасниками усіх процедур. Детально функції 15 різних структурних підрозділів та членів академічної спільноти, сфери їх відповідальності за організацію окремих процедур забезпечення якості освіти в ЧНУ представлені в Концепції ВСЗЯВО: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya_funktsionuvannya_VSZYAVO-1.pdf.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та наступними внутрішніми документами ЧНУ імені Петра Могили: <https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>, Статут ЧНУ імені Петра Могили (права та обов'язки НПП та здобувачів ВО); Колективний договір на 2026–2030 рр. із змінами і доповненнями (соціально-економічні гарантії працівників); Положення про організацію освітнього процесу (організація робочого часу та інші права та обов'язки НПП та здобувачів ВО); Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня ВО ступеня доктора філософії (PhD) у ЧНУ імені Петра Могили; Правила внутрішнього розпорядку (робочий час всіх працівників), контракти з НПП та здобувачами ВО; посадові інструкції – відповідні особи ознайомлюються з ними до моменту укладання трудових відносин/зарахування на навчання. Положення про окремі структурні підрозділи (факультети, кафедри, підрозділи, що забезпечують підтримку освітнього процесу) та види діяльності (наприклад, про наукові гуртки тощо).

Всі зазначені документи в Університеті розробляються, затверджуються, підлягають зміні відповідно до чинного

законодавства і внутрішніх правил ЧНУ імені Петра Могили.

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проєкту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Проєкт ОНП та форма для отримання відгуків та рецензій від стейкхолдерів оприлюднено на офіційному сайті ЧНУ ім. Петра Могили за <https://chmnu.edu.ua/proyekti-osvitnih-program/>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОНП «Підприємництво та торгівля» оприлюднена на офіційному сайті ЗВО: Факультети / Факультет економічних наук / Навчально-інформаційна база / Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти / 076 Підприємництво та торгівля:

<https://chmnu.edu.ua/076-pidpriyemnistvo-ta-torgivlya-3/>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Усі напрямки дисертаційних досліджень забезпечуються фаховими компетентностями SK01-SK06. Викладання дисциплін ОКЗП 3, ВБЗП 1, ВБПП 01 сприяють отриманню аспірантами належного рівня англomовної комунікації, забезпечують можливість спілкуватися з міжн. спільнотою, публікуватися у міжн. виданнях, виступати на конференціях. ОКЗП 1, ОКПП 1, ОКПП 2, ОКПП 3 надають уміння приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати якість наукового дослідження. ОКЗП 4 забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до викладацької діяльності у ЗВО. Перелік вибірових дисциплін змінюються щорічно залежно від тематики досліджень. Підготовка здобувачів ВО до дослідницько-інноваційної діяльності забезпечується обов'язковими і вибіровими ОК та науковою роботою. ОКПП 4 забезпечує підготовку здобувачів до дослідницької діяльності та формує компетенції самостійного прийняття ефективних рішень. Зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької діяльності, оскільки знайомить з філософськими засадами науково-дослідної діяльності (ОКЗП 1), надає теоретичні та практичні знання з виконання наукових досліджень та їх впровадження (ОКЗП 5). Здобувачі ВО висвітлюють результати своїх досліджень через наукові публікації у фахових журналах, міжнародних конференціях. Нормативні та вибірові дисципліни в комплексі забезпечують наукові компетентності та програмні результати навчання відповідно до специфіки тематики досліджень здобувачів. Підготовка спрямована на одержання результатів навчання РН01-РН12.

Продемонструйте, що наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наукова діяльність здобувачів відповідає напрямам досліджень керівників і меті ОНП, якою передбачено підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктор філософії з підприємництва та торгівлі, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у сфері підприємництва та торгівлі, а також викладацької роботи у закладах ВО. Тематика дослідження здобувачів та їх наукових керівників розміщена за посиланням: <https://docs.google.com/document/d/1CtPhx-bCsstqHexGIsCUH1knjERic34A/edit>

Продемонструйте здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу ВО, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії № 44 від 12.01.2022р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%bf#Text>, в ЧНУ імені Петра Могили РСВР утворюється у складі 5 осіб, дані про яких внесені до ЄДЕБО: голови РСВР, двох рецензентів, двох офіційних опонентів. Компетентність членів РСВР за тематикою дослідження здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради та після присудження вченому ступеня доктора філософії (кандидата наук). У разі відсутності можливості призначити двох рецензентів рада утворюється у складі: голови РСВР, одного рецензента трьох офіційних опонентів. Офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі, мати спільні публікації за останні п'ять років з головою, рецензентами та науковим керівником та включаються до складу РСВР за їх

письмовою згодою. Одна особа протягом календарного року може брати участь як член РСВР не більш як у восьми захистах дисертацій.

НПП ФЕН, кафедри економіки та підприємництва згідно п. 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015р. №1187) здатні забезпечити формування складу разових спеціалізованих вчених рад.

Опишіть, як заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів у такі способи:

- в університеті щорічно проводяться конференції Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання», Міжнародна наукова конференція «Ольвійський форум: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі», в яких формуються секції за відповідними тематиками, в яких беруть участь аспіранти. Після конференції публікуються тези конференції безкоштовно для здобувачів;
- компенсація витрат на публікацію статей, що індексуються в наукометричних базах, до 200 євро/статтю;
- фінансування відряджень на участь у наукових конференціях, враховуючи і за кордоном;
- компенсацію витрат та преміювання за оформлення патентів на авторське право;
- друк за кошт ЧНУ авторефератів і монографій при захистах дисертацій тощо.

Аспіранти одноосібно та у співавторстві із керівником можуть публікувати результати своїх досліджень у журналі «Інвестиції: практика та досвід» (засновником якого є ЧНУ імені Петра Могили), який включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки та державного управління (Категорія «Б»).

Перелік наукових робіт здобувачів, сертифікати, участь у конференціях:

<https://docs.google.com/document/d/1svR847Cfq8COTKvVYno25YRdURd1cOH3/edi>.

Аспіранти мають можливість поєднувати науково-дослідну роботу з викладацькою діяльністю та роботою в установах, що відповідають профілю спеціальності.

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

ЧНУ ім. Петра Могили затверджена Стратегія інтернаціоналізації на 2024-2029 роки

<https://chmnu.edu.ua/strategiya-internatsionalizatsiyi-chnu-imeni-petra-mogili/>. Університет має укладені угоди про співробітництво, меморандуми про взаєморозуміння, договори про партнерство і співпрацю з рядом зарубіжних університетів. Зокрема, Університет Кадіс (Іспанія), Університет Свонсі (Велика Британія), Університетом Саарланд (Німеччина) та рядом інших університетів Європи та Азії.

Міжнародний відділ університету постійно займається моніторингом новітніх програм академічної мобільності і наукових обмінів, які розміщуються на офіційному сайті ЧНУ.

Крім того, здобувачі за ОНП беруть участь з доповідями у конференціях. Для науковців університету та аспірантів періодично проводяться семінари по користуванню міжнародними наукометричними базами даних (<https://lnk.ua/XlyeGjCNM>).

В рамках співпраці та за пропозицією випускників факультету економічних наук (Грендаш Т., Демко І.) аспіранти третього (освітньо-наукового) рівня ВО Гусаков Ю.В. та Лінчевський С.О. успішно завершили курс «Public Economics» (CERGE-EI від 23.12.2024р.) (<https://lnk.ua/onTzDW65n>). В процесі опанування курсу здобувачі були залучені до спілкування із представниками зарубіжних та вітчизняних закладів освіти (Armenian State University of Economics Gyumri Branch, KAZGUU University, University of Central Asia (Bishkek), University of Central Asia (Khorog), University of Pristina, Westminster International University, West Ukrainian National University).

Опишіть наявну практику участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

Доц. Черненко К.П.

- Координатор проєкту від ЧНУ ім. Петра Могили, члена консорціуму Чорноморський EDIH, 2024р.

- Експерт та ментор проєкту "The Global Cleantech Innovation Programme (GCIP) for Small and Medium Enterprises in Ukraine" Регіонального акселератору для інновацій, технологій та стартапів у Миколаївській області, 2022 р.

Доц. Дранус Л.С.

- Менторська підтримка під час 1-ї хвили Бізнес-академії регіонального акселераційного центру інновацій, технологій та стартапів в Миколаївській області Проєкту ЮНІДО/ГЕФ «Глобальна програма інновацій в галузі чистих технологій для малих і середніх підприємств в Україні», 2021р.

- Участь у виконанні міжнародного гранту розвитку потенціалу вищої освіти програми Erasmus+ KA2 «Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти і представників ринку праці», проєкт 2023-2025 рр.

- інші проєкти (<https://lnk.ua/KhGJCvWZ2>)

Проф. Євчук Л.А.

- Проведення тренінгу «Креативність у навчанні» для викладачів Харківського Національного Аграрного

Університету ім. В. В. Докучаєва, 2018 р.

- Керівник та тренер Школи Лідерства для підлітків, 2021 р.

- Тренер на проєкті «Практичний WEB-дизайн з основами підприємницької діяльності», 2024р.

(<https://lnk.ua/KhGJCvWZ2>)

Результати наукових досліджень керівників аспірантів публікуються у фахових наукових виданнях України кат. А та кат. Б, а також індексованих в міжнародних наукометричних базах.

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників і здобувачів забезпечуються повною прозорістю і відкритістю наукових досліджень. Наукові роботи керівників і аспірантів публікуються у провідних українських та міжнародних наукових виданнях, де введена практика сліпого рецензування робіт. Нормативними документами ЧНУ ім. Петра Могили, що регулюють питання дотримання академічної доброчесності, є «Положення про академічну доброчесність», «Положення про запобігання плагіату та порядок його виявлення в академічних текстах в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_zapobigannya_plagiatu_-1.pdf, https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_u_CHNU_imeni_Petra_Mogili.pdf. Всі наукові та методичні рукописи НПП, кваліфікаційні роботи здобувачів всіх рівнів освіти проходять перевірку на наявність академічного плагіату в системі Strike Plagiarism.

Опишіть, як заклад вищої освіти вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності встановлюється відповідно до діючого законодавства України. НПП у своїй діяльності керуються принципами, що відображені в «Положенні про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили». Наукова бібліотека ЧНУ ім. Петра Могили регулярно проводить низку заходів для формування культури академічної доброчесності у НПП та здобувачів всіх рівнів: <https://www.youtube.com/watch?v=v4vSzMC4538>, <https://chmnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>. За час дії ОНП «Підприємництво та торгівля» жодного факту порушень академічної доброчесності у здобувачів ВО ступеня доктора філософії, НПП ЧНУ ім. Петра Могили не виявлено. Рішення про надання права здійснювати наукове керівництво аспірантами приймає Вчена рада Університету.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОНП «Підприємництво та торгівля» підтверджує наступне: узгодженість з місією і стратегією ЧНУ імені Петра Могили, що передбачає впровадження світових стандартів наукової культури, інформаційну відкритість, прямий зв'язок навчальної й дослідницької роботи, автономію PhD програм, студентоцентризований підхід у викладанні; залучення до реалізації ОНП висококваліфікованих НПП, які повністю відповідають вимогам п. 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015р. №1187), керівників підприємницьких структур та їх підрозділів, власників бізнесу до розробки ОНП; участь члена групи забезпечення ОНП «Підприємництво та торгівля» д-ра екон. наук, професора Белінської С.М. в роботі НАЗЯВО експертом, що дозволяє враховувати при реалізації ОНП методологічні знання при набутті компетентностей спеціальної підготовки; участь в органах професійних громадських організацій (Члени Асоціації платників податків України - Белінська С.М., Руденко Н.О.) дозволяє оперативно реагувати на зміни та визначати актуальну тематику наукових досліджень; наявність належної матеріально-технічної бази та сучасних навчально-наукових аудиторій дозволяють здійснювати дослідження та прогнозувати майбутній розвиток економіки; наявність договорів про співпрацю із зарубіжними ЗВО; аспіранти залучаються до виконання НДР, теми їх наукових досліджень дотичні напрямам наукових досліджень керівників; створено умови для можливості здобувачів та НПП брати участь у міжнародних проєктах і міжнародній мобільності.

Слабкі сторони ОНП: низька активність участі здобувачів у міжнародних конференціях; відсутність в Університеті наукового журналу, включеного до бази даних Scopus/WoS, відповідно до спеціальності ОНП; відсутність договорів про співпрацю на рівні PhD з вітчизняними ЗВО.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

За рішенням Вченої ради ЧНУ ім. Петра Могили (протокол № 7 від 29 червня 2026 року) було припинено дію реалізації освітньо-наукової програми «Підприємництво та торгівля» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, за якою наявний контингент лише на випусковому курсі, а здійснення набору припинено з 2024-2025 н.р.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Клименко Леонід Павлович

Дата: 19.10.2026 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид освітнього компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Філософія науки	навчальна дисципліна	Філософія_науки.pdf	JKRfabgmTQSzxSP676Hc8rkQbt+ImCn7iJx2iTdfamg=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Українське наукове мовлення	навчальна дисципліна	Українське_наукове_мовлення.pdf	gT9zS/1ZbT45oBkWmfoDgPkgIxLBh1+NlTl6wQbIMT4=	- Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Наукова комунікація англійською мовою	навчальна дисципліна	Наукова_комунікація_англійською_мовою.pdf	IC4c/Hl2U/DuMXAnCEoOQx2q1ceCGPvQ3CoDRBaiwe4=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	навчальна дисципліна	Методика_викладання_професійно_орієнтованих_дисциплін.pdf	rqquLCGvsqOCzZscvTwpTxHkVWfbZN/WLQECtnPn+PY=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Управління науковими проектами	навчальна дисципліна	Управління_науковими_проектами.pdf	1nq7+LEtxdLLQ8bvr4RRgugu9Tye2UvUYo6wkrzqxqDo=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Сучасні тенденції розвитку підприємництва	навчальна дисципліна	Сучасні_тенденції_розвитку_підприємництва.pdf	CMfO7P+aDRexJHnmBaYku8QFRk3abrail7oTyKjrk+Y=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи

				«Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Економічна діагностика	навчальна дисципліна	Економічна_діагностика.pdf	xTEKXacDZyoDmjWLGfj9FHrpZJo5to3n1T/sjDgWGIY=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Евристика та синектика	навчальна дисципліна	Евристика_та_синектика.pdf	bI9vTcMNCaIPclE8m1DHHm8+qVkl1C1HzVsnqMyU83k=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Науково-педагогічна практика	практика	Науково_педагогічна_практика.pdf	6VcnHwXXWrHrEJ6QW8jkCxV1epQFXNMOMRPvNhuxq2I=	Презентація в PowerPoint, представлення в наочній формі практичної частини власного дисертаційного дослідження з метою впровадження/апробації. Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Управління змінами на підприємстві	навчальна дисципліна	Управління_змінами_на_підприємстві.pdf	TkCVMfMPi6uclw3aEx3j38zVASFmbS6HC4V4ECQ4pgk=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.)

				Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств	навчальна дисципліна	Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.pdf	KwPWXojbipKlrZUN8JNozGRViWFwo7K9TZ4p6ijj3d8=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.
Бізнес-аналітика	навчальна дисципліна	Бізнес_аналітика.pdf	WsaksC+KDz9uMzmZQLDiWpsO/HXQ/XEA+qocgeFSURk=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9. - платформа Tableau Public – безкоштовна платформа, знаходиться у відкритому доступі в інтернеті.
Міжкультурна ділова комунікація	навчальна дисципліна	Intercultural Business Communication.pdf	CbFwahzwuXuZGULPWGiv2I5fFBazWKwjIWZZRXEiB9U=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої платформи «Moodle» на сайті ЧНУ ім. Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення - Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); - доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; - OS: Windows; - Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; - Система електронного навчання Moodle 3.9.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту;

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
244383	Великий Юрій Володимирович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом спеціаліста, Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", рік закінчення: 2005, спеціальність: 0502 Менеджмент організацій, Диплом спеціаліста, Одеський державний ім І.І. Мечнікова, рік закінчення: 1983, спеціальність: історія, Диплом магістра, Національний аграрний університет, рік закінчення: 1999, спеціальність: Економіка підприємства, Диплом доктора наук ДД 002044, виданий 31.05.2013, Диплом кандидата наук ДК 014686, виданий 12.06.2002, Атестат доцента 12ДЦ 017081, виданий 30.06.2007, Атестат професора 12ПР 009946, виданий 31.10.2014	27	Сучасні тенденції розвитку підприємств а	Доктор економічних наук, із спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) (рішення АК від 31.05.2013 р.) - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Великий Ю. В. Управління кадровою складовою інноваційного розвитку машинобудівних підприємств. Ефективна економіка. 2023. №4. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.4 2. Великий Ю. В. Організація регіонального технопарку в післявоєнний період (на основі зарубіжного досвіду). Ефективна економіка. 2023. №5. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.7 3. Великий Ю. В. Теоретичні підходи щодо посилення мотивації інноваційного розвитку машинобудівного підприємства. Ефективна економіка. 2024. № 4. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.1 4. Великий Ю. В., Медведєв В. О. Міжнародні маркетингові дослідження у забезпеченні активізації зовнішньої економічної діяльності виробничих підприємств. Ефективна економіка. 2025. № 6. DOI:

						http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.215. Великий Ю. В., Бобирев О. Ю. Оцінка рівня розвитку будівельних компаній України. Ефективна економіка. 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.31%206. Великий Ю. В., Прядчик В. І. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 12. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.12.537. Великий Ю. В. Державне управління інноваційною діяльністю в післявоєнний період. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 22. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.22.287. 8. Великий Ю. В., Бобирев О. Ю. Інноваційний розвиток підприємницької діяльності Миколаївщини. Ефективна економіка. 2026. № 3. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.519. Великий Ю. В., Бобирев О. Ю. Інноваційний розвиток будівельного підприємства як основа забезпечення конкурентоспроможності. Ефективна економіка. 2025. № 4. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.4.16	
244383	Великий Юрій Володимирович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом спеціаліста, Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", рік закінчення: 2005, спеціальність: 0502 Менеджмент організацій, Диплом спеціаліста, Одеський державний ім І.І. Мечнікова,	27	Потенціал інноваційного розвитку машинобудівних підприємств	Доктор економічних наук, із спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) (рішення АК від 31.05.2013 р. Публікації у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Великий Ю. В. Управління кадровою складовою інноваційного

				рік закінчення: 1983, спеціальність: історія, Диплом магістра, Національний аграрний університет, рік закінчення: 1999, спеціальність: Економіка підприємства, Диплом доктора наук ДД 002044, виданий 31.05.2013, Диплом кандидата наук ДК 014686, виданий 12.06.2002, Атестат доцента 12/ДЦ 017081, виданий 30.06.2007, Атестат професора 12/ПР 009946, виданий 31.10.2014		розвитку машинобудівних підприємств. Ефективна економіка. 2023. №4. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.4 2. Великий Ю. В. Організація регіонального технопарку в післявоєнний період (на основі зарубіжного досвіду). Ефективна економіка. 2023. №5. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.7 3. Великий Ю. В. Теоретичні підходи щодо посилення мотивації інноваційного розвитку машинобудівного підприємства. Ефективна економіка. 2024. № 4. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.1 4. Великий Ю. В., Медведєв В. О. Міжнародні маркетингові дослідження у забезпеченні активізації зовнішньої економічної діяльності виробничих підприємств. Ефективна економіка. 2025. № 6. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.21 5. Великий Ю. В., Бобирєв О. Ю. Оцінка рівня розвитку будівельних компаній України. Ефективна економіка. 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.31%20 6. Великий Ю. В., Прядчик В. І. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 12. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.12.53 7. Великий Ю. В. Державне управління інноваційною діяльністю в післявоєнний період. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 22. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.22.287 8. Великий Ю. В., Бобирєв О. Ю. Інноваційний розвиток
--	--	--	--	--	--	---

							підприємницької діяльності Миколаївщини. Ефективна економіка. 2026. № 3. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.51
146882	Руденко Наталія Олександрівна	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом магістра, Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050104 Фінанси, Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2023, спеціальність: 035 Філологія, Диплом кандидата наук ДК 024924, виданий 31.10.2014, Аттестат доцента АД 012727, виданий 27.04.2023	17	Бізнес-аналітика	вища освіта: МДГУ імені Петра Могили, 2006, Фінанси, магістр з фінансів; ЧНУ імені Петра Могили, 2023, - присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація): Кандидат наук 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності). Тема: Організація і методика обліку доходів та видатків спеціального фонду ДВНЗ. - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Руденко Н.О. Структура інвестиційних портфелів банків України // Інвестиції: практика та досвід. 2024. №12. С.115-123. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.12.115 2. Rudenko N. Permanent and periodic inventory accounting systems: a comparative aspect // Economic Innovations. 2026. Vol. 28, Issue 1(98), p.100-107. https://doi.org/10.31520/ei.2026.28.1(98).100-107 3.Руденко, Н. О., & Норд, Г. Л. (2026). Аналітичний облік товарів в системі управління підприємством. Актуальні питання економічних наук, (20). https://doi.org/10.5281/zenodo.19136813 4.Nord G., Rudenko N., Kolevatova A. The effectiveness of goods control in the enterprise management system based on ABC analysis.

							Actual problems of innovative economy and law. 2026. №1. 140-143 pp. https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-1-30 5.Rudenko N., Kolevatova A. Regulatory and methodological regulation of accounting for goods: national and international approaches. West Ukrainian National University. 2026. №1. 336-339 pp. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-63
37446	Шерстюк Людмила Валеріївна	доцент кафедри, Суміщення	Факультет філології	Диплом спеціаліста, Миколаївський державний педагогічний університет, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (англійська, німецька), Диплом кандидата наук ДК 067075, виданий 22.04.2011, Аттестат доцента 12ДЦ 033914, виданий 25.01.2013	20	Міжкультурна ділова комунікація	вища освіта: Миколаївський державний педагогічний університет, 2000, спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (англійська, німецька)», кваліфікація – вчитель англійської, німецької мов та зарубіжної літератури (диплом МК № 13912399 від 30 червня 2000 року); - кандидат педагогічних наук 13.00.09 – теорія та методика навчання; кандидатська дисертація: «Диференціація навчання іноземних мов студентів нефілологічних спеціальностей» (диплом ДК № 067075 від 22 квітня 2011 року); - доцент (аттестат 12 ДЦ 033914, виданий 25 січня 2013 року), доцент кафедри іноземних мов; - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1.Koval A. A., Sherstiuk L.V. Inclusive Mentoring as a Mechanism for Forming Intolerance towards Hate Speech against People with Disabilities. Актуальні питання у сучасній науці № 3(45) 2026.

						https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3(45)-1773-1783 2.Chernozub A., Koval V., Sherstiuk L., Timnea-Florescu C. A. Resistance of mature and elderly bodybuilders to anaerobic energy supply load. PeerJ. 2025. https://doi.org/10.7717/peerj.19844 3.Udovichenko H.M., Sherstiuk L.V. Correlation of evaluativeness, expressiveness, and emotionality. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Філологічні науки № 2 (361), 2024, DOI:10.12958/2227-2844-2024-2(361)-78-85 4.Chernozub A, Manolachi V, Tsos A, Sherstiuk L, Zhao J, Mihaila I. 2023. Adaptive changes in bodybuilders in conditions of different energy supply modes and intensity of training load regimes using machine and free weight exercises. PeerJ 11:e14878 https://doi.org/10.7717/peerj.14878 5.Criteria for assessing the adaptive changes in mixed martial arts (MMA) athletes of strike fighting style in different training load regimes. Chernozub A, Korobeynikov G, Potop V, Sherstiuk L. 2022. PeerJ 10:e13827 https://doi.org/10.7717/peerj.13827 (2022) 6.The effectiveness of using power fitness training loads to increase adaptive reserves of female athletes in hand-to-hand combat Manolachi, V., Potop, V., Sherstiuk, L., Shtefiuk, I. Pedagogy of Physical Culture and Sports, 2022, 26(5), pp. 319–326 https://doi.org/10.15561/26649837.2022.05061 7.Udovichenko H.M., Sherstiuk L.V., Prysiazhna Ya.D. Comparative analysis of the vocabulary of scientific and technical texts in English and Ukrainian. Інтелект. Особистість. Цивілізація. № 1 (28) 2024. DOI : 10.33274/2079-4835-2024-28-1-43-50
--	--	--	--	--	--	--

473639	Євчук Людмила Анатоліївна	професор кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом спеціаліста, Миколаївський філіал Одеського сільськогосподарського інституту, рік закінчення: 1990, спеціальність: Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності у сільському господарстві, Диплом спеціаліста, Миколаївський сільськогосподарський технікум, рік закінчення: 1986, спеціальність: бухгалтерський облік, Диплом доктора наук ДД 009191, виданий 23.02.2011, Диплом кандидата наук ДК 001975, виданий 09.12.1998, Атестат доцента ДЦ 006975, виданий 18.02.2003, Атестат професора 12ПР 011193, виданий 15.12.2015	26	Евристика та синектика	Доктор економічних наук, із спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) (рішення АК від 23.02.2011 р.) Публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: - Berzhanir L., Berzhanir A., Yashchuk T., Kirdan O., Yevchuk L., Belinska S. Features of Enterprise Cost Management. Opportunities and Risks in AI for Business Development. Studies in Systems, Decision and Control. 2024. Vol. 545. P. 699–709. DOI: 10.1007/978-3-031-65203-5_61 (Scopus) - Євчук Л. А. Стратегічне планування розвитку суб'єктів бізнесу як інструмент управління ризиком в умовах невизначеності. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 7. С. 7-12. - Євчук Л. А. Роль креативного мислення підприємців у розвитку економіки. Економічний простір. 2025. № 200. С. 42-47. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.200.42-47 - Євчук Л. А. Сучасні виклики сфери роздрібної торгівлі в Україні: ризики, тренди, ціноутворення. Ефективна економіка. 2026. № 1. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.1.1 - Євчук Л. А. Креативність і фінансова грамотність: управління коштами бізнесу через маркетингові стратегії, критичне мислення та торгівлю. Ефективна економіка. 2026. № 4. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.10 - Євчук Л. А. Управління ризиками й грошовими коштами, маркетинг, ціноутворення та критичне мислення як
--------	---------------------------	--	------------------	---	----	------------------------	---

							фактори формування стійких конкурентних позицій підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2026. № 10. С. 32-37. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.10.32
148599	Фертікова Тетяна Михайлівна	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом магістра, Національний університет "Києво-Могилянська академія", рік закінчення: 2002, спеціальність: 050104 Фінанси, Диплом кандидата наук ДК 047099, виданий 02.07.2008, Атестат доцента 12ДЦ 036777, виданий 21.11.2013	18	Управління змінами на підприємстві	Наукові публікації у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Фертікова Т. М. Можливості та напрямки адаптації фізичних осіб-підприємців в Україні до деструктивних явищ. Ефективна економіка. 2022. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10168 . DOI: 10.32702/2307-2105-2022.4.77 2. Фертікова Т. М. Сфера послуг під час війни та перспективи її відновлення. Ефективна економіка. 2023. №4. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1450/1460 . DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.41 3. Фертікова Т. М. Трансформація бізнес-моделей підприємств в умовах війни. Вісник Хмельницького національного університету. 2024, №1. URL: https://heraldes.khmn.u.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/57/54 4. Фертікова Т. М. Споживча поведінка на ринку книг та її вплив на видавничий бізнес в Україні. Věda a perspektivy. 2024. № 11(42). С. 52-64. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/16901/16973 5. Фертікова Т. М. Особливості інфляційних процесів та їх регулювання під час війни. Ефективна економіка. 2025. №3 https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.57 6. Фертікова Т. М. Трансформація інституції державного

							економічного регулювання в Україні під час війни. <i>Věda a perspektivy</i>. 2026. № 1(56). С. 75-88. URL: https://doi.org/10.52058/2695-1592-2026-1(56)-75-88 7. Фертікова Т. М. Вплив науковців-економістів на державну економічну політику: перспектива і сучасність. <i>Ефективна економіка</i>. 2026. №3. https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.113 8. Фертікова Т. М. Поведінка біржових торговців та її зв'язок з економічними кризами на ранніх та сучасному етапах розвитку біржового ринку. <i>Věda a perspektivy</i>. 2026. № 9(64). С. 525-538. URL: https://doi.org/10.52058/2695-1592-2026-1(56)-75-88
473581	Белінська Світлана Михайлівна	професор кафедри, Суміщення	Економічних наук	Диплом спеціаліста, Миколаївський державний аграрний університет, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2023, спеціальність: 035 Філологія, Диплом доктора наук ДД 012008, виданий 29.06.2021, Диплом кандидата наук ДК 062373, виданий 10.11.2010, Атестат доцента 12ДЦ 043248, виданий 30.06.2015, Атестат професора АП 004735, виданий 23.12.2022	28	Управління науковими проектами	вища освіта: Університет суспільних наук (UNS), Польща, м. Лодзь, диплом магістра, післядипломна освіта, №2309/Р від 03.06.2023, кваліфікація: Менеджер європейських проектів у фінансовій перспективі ЄС на 2021-2027 роки; - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Лазарева О.В., Белінська С.М. Колаборація як ефективний інструмент співпраці стейкхолдерів та науковців. <i>Ефективна економіка</i>. № 2. 2025. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5745/5800 2. Лазарева О.В., Белінська С.М. Особливості застосування фідбеку для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». <i>Ефективна економіка</i>.

							№ 10. 2024. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4820/4862 3. Belinska S., Berzhanir I., Berzhanir A., Yashchuk T., Kirdan O., Yevchuk L., Features of Enterprise Cost Management. Opportunities and Risks in AI for Business Development. Studies in Systems, Decision and Control. 2024. Vol. 545. P. 699–709. DOI: 10.1007/978-3-031-65203-5_61 (Scopus). 4. Belinska S., Uzhva A, Lazarieva O. Methods for improving accounting and analytical support of enterprises in order to protect the environment. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2023, No 3. (Scopus). 5. Belinska S., Uzhva A, Lazarieva O. Accounting and analytical support of enterprises in the digital economy. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2022, No 3. (Scopus) 6. Белінська С.М., Крисіна І.О. Управління прибутком підприємства. Ефективна економіка. – [Електронний ресурс]. – 2022. – № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.1.16
175698	Чубук Руслан Валентинович	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв, рік закінчення: 2004, спеціальність: 010105 Соціальна педагогіка, Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2022, спеціальність: 053 Психологія, Диплом кандидата наук	22	Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	Вища освіта: Миколаїв. філія Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, 2004 р., диплом спеціаліста МК № 25816817, спеціальність – соціальна педагогіка, кваліфікація – соціальний педагог; - вищу освіту: Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, 2022 р., диплом магістра М22 № 017661, галузь знань «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність «Психологія», кваліфікація – психолог; - присудження наук. ступеня (однакова за змістом спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація): канд. пед. наук, спеціальність 13.00.04

				ДК 053520, виданий 08.07.2009, Атестат доцента 12ДЦ 032130, виданий 26.09.2012		– теорія і методика професійної освіти; - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Чубук Р. В. Аналіз сформованості емпатійно-рефлексивного та морально-етичного критеріїв професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. Вісник науки та освіти. (Серія. Педагогіка). 2023. № 5 (11) 20231. С.783-799. Кат. Б 2. Tamozhska Iryna, Chubuk Ruslan, Pienov Vadym, Myroshnychenko Nataliia, Prokofyeva Lyubov, (2024) Innovative teaching methods for developing basic skills in higher education students through real professional contexts. Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias. 2024; 3: 1214 doi: 10.56294/sctconf2024.1214Voi. 3-2024. https://conferencias.ageditor.ar/index.php/sctconf/article/view/1214 Kateropія A. 3. Kuznetsova, O., Chubuk, R., Maiboroda, O., Khoroshev, O., & Maksimov, D.S. (2023). Psychological features of training future social workers. Amazonia Investiga, 12(68), 248-257. https://doi.org/10.34069/AI/2023.68.08.23. Категорія А. 4. Чубук Р. В. Теоретичні засади розуміння особистості та її соціального розвитку з точки зору соціальної психології. «Вісник науки та освіти» (Серія «Педагогіка») журнал. 2026. № 5. 5. Чубук Р. В. Інтелектуальний ресурс технологій, методів і форм соціальної роботи на сучасному етапі. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка»): журнал. 2026. № 4(58) 2026. С. 2326-
--	--	--	--	---	--	--

							2340. 6.Чубук Р. В. Психолого-педагогічні аспекти попередження асоціальних явищ у молодіжному середовищі. «Перспективи та інновації науки». (Серія. Педагогіка). 2025. № 5. http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24101/24071 7.Чубук Р. В. Психолого-педагогічні аспекти розвитку професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. «Вісник науки та освіти». (Серія. Педагогіка). 2024. № 6 (12) 2024. Категорія Б. http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/12907/12969 8.Чубук Р. В. Рефлексія й емпатія як необхідні складники у вирішенні соціальними працівниками складних життєвих ситуацій клієнтів. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реальні та перспективи. Збірник наукових праць. / М-во освіти і науки України, нац.. пед.. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Випуск 80. Том 2. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – С. 161-166. Категорія Б. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11) .
363784	Зубенко Тетяна Володимирівна	доцент кафедри, Основне місце роботи	Факультет філології	Диплом спеціаліста, Запорізький державний педагогічний інститут, рік закінчення: 1984, спеціальність: англійська і німецька мова, Диплом кандидата наук ДК 055284, виданий 14.10.2009, Атестат доцента 12ДЦ 041590, виданий 26.02.2015	35	Наукова комунікація англійською мовою	Вища освіта: Запорізький держ. пед. ін-т, 1984 р., диплом з відзнакою ИВ І № 217415 від 26.06.1984, спеціальність – англійська і німецька мови, кваліфікація – вчитель англійської і німецької мов середньої школи; - присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація): канд. пед. наук зі спец. 13.00.04 - теорія і

						методика професійної освіти (диплом ДК №055284 від 14.10.2009). Тема дисертації «Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до реалізації комунікативного підходу в навчанні іноземної мови учнів початкової школи». - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Zubenko T., Gavrylenko A., Zhyvotovska T., Vasylieva N. Spaced vocabulary acquisition while incidental listening by esl university students. Advanced Education, vol. 9, no. 20, Aug. 2022, pp. 79-87, doi:10.20535/24108286. Web of Science Core Collection. 2. Зубенко, Т., & Гулік, Ю. (2026). Organization of joint international online learning at a higher educational institution. SWorldJournal, 5(37-05), 104–114. https://doi.org/10.30888/2663-5712.2026-37-05-061 3. Зубенко Т.В., Гулік Ю., Історія становлення та розвитку віртуальної академічної мобільності у сфері вищої освіти, SWorldJournal, № 36-05 (2026), с.155–164. DOI: 10.30888/2663-5712.2026-36-05-081 4. Зубенко Т.В., Методична складова дистанційної освіти // Ключові тенденції у реформуванні дистанційної освіти. Аналітичний звіт у рамках проекту Erasmus+KA2 DEFEP Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти та ринку праці.2023, с. 85-98. Доступ онлайн: https://defep.chmnu.edu.ua/uk/results-reports/analytical-
--	--	--	--	--	--	--

							report-ua/ 5. Зубенко Т.В., Белінська С.М. Практика реалізації інтервального методу в навчанні англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей / Наукове видання «Сучасні дослідження з іноземної філології». Збірник наукових праць. Випуск 1(23). Видавничий дім «Гельветика», 2023, 372 с. С. 225-233. DOI: https://doi.org/10.32782/2617-3921.2023.23 Категорія Б.
176050	Островська Людмила Станіславівна	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Факультет філології	Диплом спеціаліста, Донецький державний університет, рік закінчення: 1999, спеціальність: 030502 Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 041413, виданий 14.06.2007, Атестат доцента 12ДЦ 027002, виданий 20.01.2011	21	Українське наукове мовлення	НПП має вищу освіту: Донецький держ. ун-т, 1999 р., диплом спеціаліста з відзнакою НК № 11321151 від 30.06.1999; спеціальність – українська мова і література, кваліфікація – філолог, викладач української мови і літератури, - присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація): канд. філол. наук зі спец. 10.02.01 – українська мова. Тема дисертації: «Категорія атрибутивності в структурі простого українського речення». - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Островська Л. Фразеологічні одиниці як засіб увиразнення категоричності вислову в дискурсі соціальних мереж (на матеріалі сторінки Фейсбуку Оксани Забужко). Закарпатські філологічні студії. Випуск 37. 2024. 2. Островська Л. С. Функціонування вставлених конструкцій в

							есеїстичному дискурсі О. Забужко. Закарпатські філологічні студії. Вип. 23. Т. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 34–40. (кат. Б). 3. Островська Л. С. Функційно-комунікативне навантаження авторської пунктуації (на матеріалі художньої прози О. Льченка). Закарпатські філологічні студії. Вип. 26. Т. 2. Одеса :Гельветика, 2022. С.44–50. (кат. Б). 4. Синтаксичний статус нульового присудка (до проблеми кваліфікації синтаксичного нуля). Закарпатські філологічні студії. Випуск 42. Ужгородський національний університет. Видавничий дім «Гельветика», 2025. С. 15–19. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.2 5. Проблема кваліфікації односкладних генітивних речень. Південний архів (філологічні науки). Вип. ХCV (95). Херсонський державний університет (м. Івано-Франківськ). Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 31–38. https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2023-95-4
417303	Колеватова Альона Володимирівна	доцент кафедри, Основне місце роботи	Економічних наук	Диплом магістра, Миколаївський державний аграрний університет, рік закінчення: 2007, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук ДК 010155, виданий 25.01.2013, Атестат доцента АД 017637, виданий 03.07.2025	15	Економічна діагностика	вища освіта: Миколаївський державний аграрний університет, спеціальність «Облік і аудит», кваліфікація магістра з бухгалтерського обліку і фінансів, 2002 р., диплом магістра МК № 19187554 від 12.06.2002; - міжнародне науково-педагогічне стажування на базі Краківського Економічного університету, присвячене впровадженню інноваційних методів навчання, які інтегровані у викладання курсу «Економічна діагностика»;

							- щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1.Колеватова А.В. Методологічні основи аналізу господарської діяльності на різних етапах розвитку суспільства. Ефективна економіка. 2022. № 5. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10291. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.82 2.Колеватова А.В. Теоретичні аспекти формування амортизаційного фонду в системі бухгалтерського обліку та основні засади проведення амортизаційної політики на підприємствах. Наукове фахове видання з питань економіки «Агросвіт». № 11. 2022 р. С. 42. 3.Колеватова А.В. Взаємозв'язок аналізу та системи управління підприємством, направленої на покращення рівня економічної безпеки. Інвестиції: практика та досвід. № 12 (2023). https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1742/1756 4.Колеватова А.В. Організація обліку трудового капіталу аграрних підприємств. Наукове фахове видання з питань економіки «Агросвіт». № 12 (2024) https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3907/3943 5.Колеватова А.В., Колеватов А.С. Обліково-аналітичне забезпечення системи управління фінансовими результатами підприємства. Ефективна економіка. № 9. 2025. https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7588/7714 6.Норд Г.Л., Руденко Н.О., Колеватова А.В. Ефективність контролю товарів у системі управління
--	--	--	--	--	--	--	--

							підприємства на основі ABC-аналізу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 1. С. 140-143. https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-1-30 7.Руденко Н.О., Колеватова А.В. Нормативно-методичне регулювання бухгалтерського обліку товарів: національні та міжнародні підходи. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. Том 11. № 1. С. 336 – 339. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-63
11281	Броннікова Лариса Володимирівна	доцент кафедри, Основне місце роботи	Політичних наук	Диплом спеціаліста, Ростовський державний університет ім..М.А.Суслова, рік закінчення: 1985, спеціальність: Філософія, Диплом кандидата наук ФС 011708, виданий 22.01.1992, Атестат доцента ДЦАЕ 000424, виданий 23.04.1998	34	Філософія науки	канд. філос. наук зі спец. 09.00.01 – онтологія, гносеологія, феноменологія. Тема дисертації: «Розуміння як творчий процес». - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Броннікова Л.В. Трансформація філософії науки в контексті розвитку сучасної науки //Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Зб .наук.праць.- Вип.1(39).- К.:НАУ,2024.-С.33-37. (Фахове видання з філософських наук, категорія Б). 2. Броннікова Л.В. Інформаційне суспільство: прогнози соціальних трансформацій і реальність. Вісник Нац. авіац. Ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія : зб.наук. праць.Вип.1(37). Київ : НАУ,2023. С.25- 28 3. Броннікова Л.В. Аксіологічний вимір четвертої промислової революції. Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія : зб.

						наук. праць. Вип. 1(35). Київ : НАУ, 2022. С.77-81. 4. Абизова Л., Броннікова Л., Остополец І. Сучасна вітчизняна освіта в контексті філософської рефлексії // Science and education for sustainable development/ Колективна монографія. - Katowice: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2022. С.317-324. 5. Броннікова Л.В. Соціальна обумовленість наукового пізнання та сучасна наука// Актуальні проблеми філософії та соціології. Одеса. ОНЮА, 2024. №51. С.27-31. 6. Броннікова Л.В. Світоглядний авторитет науки у сучасному соціумі// Актуальні проблеми філософії та соціології. Одеса. ОНЮА, 2026. №58, Том 1. С.27-31
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання